

Aylıq Edebi Dergi

آیلىق ادبى درگى

Şirin yuxuları şeirlərində səsləndirən şair Səyyad Ziyadpur
Edebi Köprünün bu sayının qonağıdır

Yay.Ağustos.say.47.2025

یای. مرداد. سای. ۴۷. ۱۴۰۵

BU SAYIDA

Səxavət İzzəti - Əndəlib
Səttar Gülmehemmedi
Səyyad Ziyadpor
Dr.Sədyar Vəzifə Eloğlu
Əli Təqizadə Larıcan
Sərxoş Təhmaseb
Nəriman Həsənzadə
Rüqəyyə Vaeidi Güneş
Z. İlhamoğlu
Təranə Vahid
Aləmzər Sadıqqızı
Vəli Qaradağlı
Həmidə Eyvəzi

بو سايدا

سخاوت عزتی - عندلیب
ستار گلمحمدی
صیاد زیادپور
دکتر صدیار وظیفه (ائل اوغلو)
علی تقی زاده لاریجان
سرخوش طماسب
نریمان حسن زاده
رقیه وعیدی گونش
سعیده رحیملی
ز. ایلهام اوغلو
ترانه واحد
عالم زر صادق قیزی
ولی قاراداغلی
حمیده عیوضی

DİDAKTİK ŞEİR

Bu, müəyyən bir ideya aşılmaq, müəyyən bir mövzuda məsləhət və ya məlumat vermək və ya əxlaqi dərs çıxarmaq məqsədi ilə yazılmış bir şeir növüdür; təbiətə didaktikdir və duyğu yönü zayıf zəifdir. Qədim dövrlərdə ozanlar maarifçi və müəllim hesab olunurdular. Qədim yunan ədəbiyyatında bu janrın ilk nümunələrini Hesiod vermişdir. Türk ədəbiyyatında "Tə'limî" (öyrədic), "Ustadnamə", "Nəsihənamə" terminləri də eyni mənada istifadə olunur. Hekayə şeirləri və Təmsillər də bu qrupa aiddir. Aşıq ədəbiyyatımızın önəmli yaradıcılıq bölümüdür. Aşıqlar Toy və düyün oturmaqlarında sözlərini bu tür öyrədici Ustadnamələrlə başlarlar

Yaxşıdı
Xəstə Qasım

Dəli könül, məndən sənə əmanət,
Demə bu dünyada qalım yaxşıdı.
Bir gün olar, qohum, qardaş yad olar,
Demə, ulusum var, elim yaxşıdı.

Bir məclisə varsan özünü öymə,
Şeytana bac verib, kimsəyə söymə.
Qüvvətli olsan da yoxsulu döymə,
Demə ki, zorluyam, qolum yaxşıdı.

Qoçaqdan olubsan, qoçaq olgunan,
Qadadan, bələdan qaçaq olgunan.
Aşıq ol, comərd ol, alçaq olgunan,
Demə, varım çoxdur, pulum yaxşıdı.

Xəstə Qasım, kimə qılsın dadını,
Canı çıxsın, özü çəksin odunu.
Yaxşı igid yaman etməz adını,
Çünkü yaman addan ölüm yaxşıdı.

EDEBİ KÖPRÜ

Aylıq Şeir və Ədəbi Dərgisi
Yönetmə: Səxavət İzzəti
8.ci il.say47.Yay.Ağustos.2026
(e-dergi)
edebi.korpu@gmail.com

ادبی کۆرپو

آیلیق شعر و ادبیات ادبی درگی

یۆنتمن: سخاوت عزتی

۱۴۰۵. ۸. جی ایل-یای.مرداد.سای. ۴۷

Gəl

گل

✿ Səxavət İzzəti - Əndəlib

✿ سخاوت عزتی - عندلیب

Sən gedəli gün doğmadı bu yerdə
Həsəratından gül bağçalar soldu gəl
Gedişindən sanki illər sovuşdu
Hər saniyə bizə bir il oldu gəl.

سەن گەدەلی گۈن دوغمادی بو یەردە
هەسەراتیندن گۈل باغچالار سولدو گل
گەدیشیندن سانکی ایللەر سوووشدو
هەر تانییە بیزە بیر ایل اولدو گل.

Sənsiz qalib qoca şəhər darıxır
Sevənlərin çəkib nələr darıxır
Görüşünə bütün əhər darıxır
Ayrılığın şəhrə talan saldı gəl.

سەنسیز قالیب قوجا شەھر داریخی
سەۋنلەرین چەکیب نەلەر داریخی
گۆرۈشۈنە بوتون اهر داریخی
ایریلیغین شەھرە تالان سالدی گل.

Dözüm çətin bu acıya, bu dərdə
Səni səslir dönüm- döngə şəhərdə
Tək deyiləm çoxlarının bu yerdə
Gecə- gündüz gözü yolda qaldı gəl.

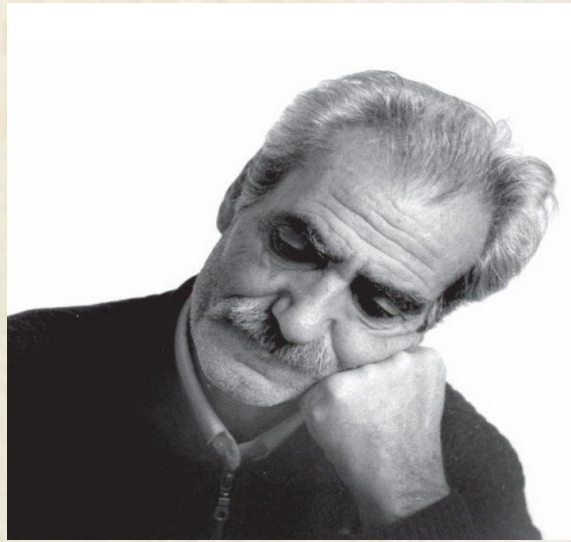
دۆزۈم چەتین بو آجی، بو دەرە
سەنی سەسلیر دۆنۈم- دۆنگە شەھەردە
تەک دئییلەم چوخلارینین بو یەردە
گەنجە- گوندوز گۆزۈ یولدا قالدی گل.

Gəldiyində bahar açıb gül işlər
Sənlə gələr xoş əməllər, gül işlər
Səndən sonra burda bitdi gülüşlər
Ürəklərdə sevgi- sevinc öldü gəl.

گەلیدیئەدە باھار آجیب گۈل ایشلەر
سەنلە گلەر خوش عمللەر، گۈل ایشلەر
سەندن سونرا بوردا بیتدی گۈلۈشلەر
اورکلەردە سئوگی- سئوینج اۆلدۈ گل.

Görüşünə bütün əhər darıxır

Nədir Şeir

نەدیر شەیر

✿ Səttar Gülmehmedî

✿ ستار گلمحمدی

Göstərməz üzün hər yetənə dövləti didar
Bağ içrə gülün qədrini hardan düşünər xar
Cahil nə bilər aləmi mənədə nələr var
Dil qanıdı, göz nurudu, can qiymətidir şeir
Ariflər üçün mənəvi el sərvətidir şeir

گۆستەرمەز اوزون هەر یەتەنە دەوڵەت دیدار
باغ ایچرە گولون قدرینی هاردان دوشونەر خار
جاهیل نە بیلەر عەلەم مەنادە نەلەر وار
دیل قانی دی، گۆز نوروو، جان قیمتی دیر شەیر
عاریفلەر اوچون معنوی ائل ثروتی دیر شەیر

Hikmət kimi daim asılar söz dəliyindən
Hər qələbə açar bir yeni yol incəliyindən
Dahilrə də feyz verər öz biliyindən
Hər əsrlərin yaddaşı zəngin səsidir şeir
Ölməz həyatın dildə gəzən nəğməsidir şeir

حیکمەت کیمی داییم آسیلار سۆز دەلیییندن
هەر قەلبە آچار بێر یەننی یول اینجەلیییندن
داهی لره ده فیض وئەرر اۆز بیلیییندن
هەر عصرلرین یادداشی زنگین سسی دیر شەیر
اۆلمز حیاتیین دیلدە گزن نغمەسی دیر شەیر

Bəzən uclar eldə Nizamı şəkildə
Zülmətlərə meydan oxuyar məşəl əlində
Bəzən dil açar dünyada Xaqanı dilində
Haqsızlıq olan ölkədə yasdır, ağıdır şeir
Zülmün qabağında dayanan qaf dağıdır şeir

بعضن اوجالار ائلده نیظامی شکیلینده
ظولمتلره مئیدان اوخویار مشعل الینده
بعضن دیل آچار دونیادا خاقانی دیلینده
حاقسیزلیق اولان اۆلکهده یاس دیر آغی دیر شەیر
ظولمون قاباغیندا دایانان قاف داغی دیر شەیر

Bəzən yuyunar saf suların zümzüməsində
Bəzən duyular dahi Füzüli nəfəsində
Bəzən boğular əsrlərin dar qəfəsində
Haqqı sevən insanların ötgün dilidir şeir
Həsərdə yanan sevgilərin nisgildir şeir

بعضن یویونار صاف سولارین زومزومەسینده
بعضن دویولار داهی فیضولی نفسینده
بعضن بوغولار عصرلرین دار قفسینده
حاققی سئون اینسانلارین اۆتگون دیلی دیر شەیر
حسرتده یانان سئوگی لرین نیسگیلی دیر شەیر

Şimşək kimi şiddətlidi, kəskindi qılıncdan
Meydanda keçər əldə qəzəb süngüsü daşdan
Qəflətdə yatan milləti carlar hər obaşdan
Keçmişlərin osturəsidir, heykəlidir şeir
Azadlığa haqqın uzanan mərd əlidir şeir.

شیمشک کیمی شیدتلی دی، کسکین دی قیلینجدان
مئیداندا کئچەر آلدە غضب سونگوسو داشدان
غفلتده یاتان میلیتی جارلار هر اوباشدان
کئچمیش لرین اوسطورهسی دیر هئیکلی دیر شەیر
آزادلیغا حاققین اوزانان مرد الی دیر شەیر.

Şirin yuxuların şairi şair Səyyad Ziyadpurun ədəbi yaradıcılığı ədiblərin güzgülündə.

شیرین یوخولارین شاعری شاعر صیاد زیادپورون ادبی یارادیجیلیگی ادیبلرین
گوزگوسونده

Gözəllik Şairi Səyyad Ziyadpur

* Səxavət İzzəti (Əndəlib)

Qaradağın gözəllik koloksiyonu olan araz yanı xudaafərin bölgəsi saysız gözəllikləri yanında qudrətli saz və söz gözəlliyi yaradan aşıqlar və şairlər yetiribdir bu söz sərraflarından biri də bu gün orta yaşlarında olan sözü söhbəti şirin olan və bu şirinliklə ürəkləri oxşayan şair səyyad ziyadpurdur.

Şair səyyad ziyadpur ki şeyirlərini səyyad təxəllüsüylə yazır 1353-üçüncü günəş ilində səfalı xudaafərin mahalının həsrət səmbulu olan araz qırağında katdalı kəndində anadan doğulmuş , şeyrini , sözünü sehirini ana laylasıyla birgə dastanlar , nağıllar və aşıqların sazlarının tərənnümüylə mənimsəmişdir.

Şairin şeyirləri sərhədləri keçib iran dışı antalojilərdə və ədəbi dərgilərdə nəşr olunubdur. Səyyadın şeyirləri öz xəmir mayasını bir tərəfdən doğulduğu yerin gözəl ab-havasından uca dağlarından, göm-göy qalın və sehirəmiz meşələrindən, axar bulaqlarından, bir yandan da el adət ənənə və ata baba dəyərlərindən alır azərbaycan folkuloru şairin şeyirlərinin başqa qaynaqlarından biridir o aşiq dastanlarımızı yaxşı bilən şairlərimizdən biridir.

Səyyad çağdaş ədəbiyyatımızı da yaxşı oxuyub öyrənib çətin bir çağdaş şair tapa bilərsən ki o oxumamışdır o cümlədən nəriman həsənzadə,ramiz roşən ,eloğlu, həbib sahir, zəlimxan yaqub, səttar gülməhəmmədi...

Maraqlı burasıdır ki bir belə nəhəng şairləri oxuyub ancaq şeyirləri öz şeyridir öz ürəyinin bəhrəsidir.

Səyyad humanist bir şairdir o hər kəsi və hər bir gözəlliyi sevir onun üçün gözəlliyin iri xırdaşı yoxdur ya bir ağac ya bir meşə hər ikisi gözəllikdir.

Şairin şeyirlərinin çoxu heca vəznindədir ancaq sərbəst şeyirləri də diqqətə layiqdir.

Şairini qiymətli şeyirləri "onbir budaqlı ağac" , "buta2_3_4" , antalojilərində nəşr olunub. Buta3 türk dünyası antalojisi təqdimatında özünün qiymətli çıxışıyla iştirak edib və toplanan şair və ədəbiyyatçılara zövq veribdir.

Sözümü qıssaldıb əziz oxucuları sayın ustadımız Dr Sədyar Vəzifə (Eloğlu) canablarının qələmindən kəlmələrə süzülən ön sözü oxumağa dəvət edirəm.

گۆزلیک شاعری صیاد زیادپور

✿ سخاوت عزتی - عندلیب

صیاد چاغداش ادبیاتیمیزی یاخشی اوخویوب اؤیرنیپ
چتین بیر چاغداش شاعر تاپاییلرسن کی او اوخوماشیدیر
او جمله دن نریمان حسن زاده ، رامیز روشن ، ائل اوغلو ،
حبیب ساهر، زلیمخان یعقوب ، ستارگلمحمدی.... ماراقلی
بوراسیدیر کی بیر بئله نهنگ شاعرلری اوخویوب آنجاق
شعرلری اؤز شعریدیر اؤز اورینین بهره سی دیر.

صیاد هومانست بیر شاعر دیر او هر کسی و هر بیر گۆزلیگی
سئویر اونون اوچون گۆزلیگین ایری - خیرداسی یوخدور یا
بیر آغاج یا بیر مئشه هر ایکسی گۆزلیک دیر.

شاعرین شعرلرینین چوخو هئجا وزنینه دیر آنجاق سربست
شعرلری ده دیقته لایق دیر.

شاعرین قیمتلی شعرلری «اون بیر بوداقلی آغاج» و «بوتا
۲و۳» آنتالوژی لرینده نشر اولونوب. بوتا اوچ تورک دونیاسی
انتالوژیسی تقدیماتیندا اؤزونون قیمتلی چیخیشیلا اشتراک
اؤدیب و تویلانان شاعیر و ادبیاتچیلارا ذؤوق وئریدیر.

سؤزومو قیسسالیق عزیز اوخوجولاری سایین اوستادیمیز
دکتر صدیار وطیفه(ائئل اوغلو) جنابلارینین قلمیندن کلمه لره
سوزولن اؤن سؤزو اوخوماغا دعوت اؤدیرم

قاراداغین گۆزلیک کلکسیونو اولان آرازیانی خداآفرین
بۆلگه سی ساییسز گۆزلیکلری یانیندا قدرتلی ساز و سؤز
گۆزلیگی یارادان عاشیقلا و شاعیرلرده یئتیرییدیر. بو سؤز
صرافلاریندان بیرى ده بو گون اورتا یاشلاریندا اولان سؤزو
، صحبتی شیرین اولان و بو شیرینلیکله اورکلری اوخشیان
شاعر صیاد زیادپوردور.

شاعر صیاد زیادپورکی شعرلرینی صیاد تخلصی ایله یازیر
-۱۳۵۳ونجو گونش ایلینده صفالی خدافرین ماحالی نین
حسرت سمبولو اولان آراز قیراغیندا کاتدالی کندینده آنادان
دوغولموش، شعرینی ،سؤزونو سئحرینی آنالایلاسیلا بیرگه
داستانلار، ناغیللار و عاشیقلا رین سازلارینین ترنمیه منیمسه
میشدیر.

شاعرین شعرلری سرحدلری کئچیب ایران دیشی
آنتالوژولاردا و ادبی درگی لرده نشر اولونوبدور. صیادین
شعرلری اؤز خمیرمایاسینی بیر طرفدن دوغولدوغو یئرین
گۆزل آب و هوا سیندن اوجا داغلاریندان ، گوم گۆی قالین
و سئحر آمیز مئشه لریندن ، آخاربولاقلاریندان بیر یاندان دا
ائئل عادت - عنعنه و آتابا دیرلریندن آلیر آذربایجان فولکلورو
شاعرین شعرلرینین باشقا قایناقلا ریندان بیرى دیر او عاشیق
داستانلاریمیزی یاخشی بیلن شاعرلریمیزدن بیرى دیر.

Şözün Geniş Meydanı

✿ Dr.Sədyar Vəzifə Eloğlu

"Səyyad"ın şeirlərini oxuyanda, onu çağdaş El şairlərimizin uğur yollarında iradəylə addımlayanlardan biri kimi görürük. ucu zirvə yollarına qovuşan bu uzun yolun, əlbətdə ki, eniş-yoxuşlarını yazmaq əzmilə irəlləməkdə olan şairlərimizin arasında görünmək bir böyük səadətdir. yaxşı bilir ki, elin dilini tapan hər bir sənət adamı, elinin ürəyində yer salıb illər boyu yaşaya biləcəkdir. belə bir şərəfə nəyil olmağın şərtlərindən biri, bəlkə də birincisi qucağında böyüdüyn xalqın istədiyi musbət arzıları istəməli, və o arzuları xalq yaşatdıqca sən də yaradıcılığında əks etməklə yaşatmalısən, yoxsa o zirvə yollarının daş-çınqılını arıtlayan elin dilindən düşüb yolunu ayırmalı olarsən. yaşadığımız illərdə dil və ədəbiyyatımızın öyrənilməsi mədrəsələrimizdə yox, bəlkə az-çox əli qələm tutan şair və yazıçılarımızın yaradıcılığında qorunub qalır, bir ədəbi dil normalarını formalaşdırıb gələcək nəsillərə ötürür. umum xalq arasında özünü göstərə bilməyən nəsrimizin olmadığına görə, bu ağır yük də şerin öhdəsinə düşməli olur. yəni, ədəbi dilimizi formalaşdırmaqda, keyfiyyətini daha da yaxşılaşdırmaqda şairlərimizin məsuliyyəti ağırlaşır. yaşadığımız xəritədə Azərbaycan Türkcəsində olan ədəbi dilin səviyyə-

sini qoruyub saxlayan hələlikdə şairimizdir. odur ki, ədəbi dilimizin səviyyəsini göstərmək istəyəndə araşdırmaçılarımız yalnız və yalnız şeyrimizdə olan dil normalarından misal gətirməli olurlar. dilimizin ədəbi normalarına yanaşan şairlərimizin biri də əlinizdə ki "cəhənnəmi satın almaq" şeir kitabının müəllifi saygılı şairimiz "Səyyad ziyadpur"dur. şeirlərində "Səyyad" təxəllüs edən bu gözəl qoşmalar və gəraylılar yazan şairimizin el üçün yazdığı ölçülü-biçili misralarından örnəklər gətirməklə onun saygılı oxucularıyla fikir mübadiləsində olmaq fikrindəyəm. buna görə ki, axtardığımı onun qalarqılıq xüsusiyyətlərini özündə göstərən el ədəbiyyatı qaliblərində yazdığı şeirlərində tapa bilirəm. və sevinirəm ki ömrünün 50inci baharını yaşamaqda olan şairimizin belə dəyərli şeir kitabına ön söz yazmaqda, bir daha çağdaş ədəbiyyatımızın dişərməkdə olan qabiliyyətli örnəklərindən danışib söz açıraq.

Biz "Səyyad"ın şeirlərini oxuyanda, iran Azərbaycan ədəbiyyatında istandardlaşan ədəbi dilimizin bu günkü normasını tapırıq. onun şeirlərində dil olduqca axıcı və cana sınırdır.

şeirlərində təkrar-təkrar gələn qafiye tapılmır, misralarında yerləşən mənalı-məfhumlu kəlmələr yerli-yataqlı göründükdə, şairin öz ədəbi yaradıcılığına məsuliyyətli yanaşdığı da göstərir.

"Səyyad" məzmunçu bir şairdir o muxtəlif məzmunlarda yazdığı şeirlərində yenə təkrarçılığa yol vermir, oxucu onun şeirlərində oxuduğu hər hansı bir misranın oxşarlığında olan başqa bir misrayla qarşılaşmır. burda dediyimiz xüsusiyyətləri daşıyan şeir nümunələrinə işarə etmək istədim məsələ;

Qılıncdan kəsərli deyirlər sözü
Toxunma sözümə, toxunma mənim
Döyüşə mən sözlə çıxıram düzü
Toxunma sözümə, toxunma mənim

Sözüm sətir-sətir, varaq-varaqdı,
Hər varaq özü bir sirdi-soraqdı,
Məndən sonralar da , hey qalacaqdı
Toxunma sözümə, toxunma mənim.

Ulu babaların Zərbülməsəlilə başlanan öyüd verici bu şeir, həqiqətən qalarqılığını ilk misrada təzmin edibdir. buna görə ki, şair qalmağı və yaşamağı hikmətlərlə yoğrulan Ata sözlərimizdə gördüyü kimi, özü də hikmətli misralar yaradır.

"Söz-sözü gətirir , Arşın Bezi" ata sözündə gördüyümüz hikmətlərin biri də elə budur ki , şair ilk misrada zehninən ən yetgin

Məhsulunu kağız üzərinə gətirir. ata sözünə dayaq olaraq deyir: "sözümə toxunma" ona münasibətin ehtiram və sayğıla olsun, saqın! sözüm bir ata sözüdür! şair fasilə vermədən: "Döyüşə mən sözlə çıxıram düzü" dedikdə, sözün qılncından kəsərli olduğunu oxucusuna bir daha da vurğulayır. bu kimi bacarıq təbiyi ki sadəcə ehsaslara qapılıb ürək sözünü misralara büküb yazmaqla olmaz. bu dərin şairanə təfəkkürün məhsulu olmalıdır. odur ki, haxlı olaraq bu cəsarəti öz yaradıcılığında ləms edən şair sözün ardında deyir:

Məndən sonralarda hey qalacaqdır
Toxunma sözümə, toxunma mənim.

Sayyad Ziyadpur: bəli düzdür, hikmətini ulu babalardan mayalandıran və sənətini gündəmdə yaşadan hər bir şairin sözü təbiyi ki , özündən sonra qalacaqdır. bu bir həqiqətdir. o düz deyir söz sərvətimiz milli irsimizdir və gələcək nəslimizin varlığının bir parasıdır. ona tuxunan varlığımıza toxunur. ustad şəhriyar yerində demiş ki "türkün məsəli, Folkuloru dünyada təkdir" bəli məsəlimiz (Ata sözümüz) dünyada təkdir. bizim mənəvi irsimiz sözümüzə qorunub qalmışdır. odur ki, şair haxlı olaraq ona toxunmaq icazəsi vermir. çağdaşlığımızda dədəlik adı qazanan və sazının sehiriyə milli ruhumuzu cıalandırır oyadanlardan olub, onu yaşadanlardan olan ustad aşiq "dədə ədalət"ə həsr etdiyi qoşmasında yazır:

"Kərəmi" çalanda yanıb kül olub
"Abbas"dan deyəndə haqqa qul olub
Səadəti artıq rolu bol olub
Gah"Dilqəm"di gah da "Qərib", "Ədalət"

Folklor tariximizin kökünə bələd olmaqdan xəbər verən bu misraların hər birində bir tarixi həqiqət yatıbdır. Azərbaycanımızın xalq dastanlarından olan Əsli-Kərəm dastanının adına yaranan aşiq havasına ötən əlli ildən bəri çağdaşlıq ruhu çiləyən, və onu bir daha evlərə, toylara və hətta rəqs havalarına qovuşduran "Aşiq Ədalət"i yada salırsa "aşiq abbas tufarqanlı"nın haq aşığı olduğuna da o biri misrada vurğulayır eləcə də "Dədə Ədalət"i "Dilqəm"in "Qərib"in heybətində göstərir. və bir sənət adamını milli şüurumuzda sevgi simvullarımızda ölçü biçiyə quyrur.

Düşündükcə Həmzə adlı Keçəli
Koeoğlu da olub lap dəli-dəli
Qırata qılınca çatmayıb əli
"Cəngi"yə yüz naxış vurub Ədalət

Burda da "Səyyad" öz oxucularına vurğulayır ki , keçəl həmzə olan yerdə gərək koroğlu olasan, lap dəyirmançı paltarı da geyməli olsan, o ustad aşiqin qırata , qılınca əli yetmədiyi halda sənət yoluyla Saz havalarında "Gül"lər və ritmlər yaratmaqla milli ruhumuzun himasi qidasını təmin etdiyinə görə aşiqdən təqdir edir. bax budur tarix və folklor öyrənmək və onu çağdaş insanlara bu kimi qalarqı misralarla öyrətmək.

bu misralarda el ədəbiyyatımızın ruhunu tapırıq, lap bu günü yaşayırıq.

Bir şeyrində yazır:

Əlim açmaz sözüm açan qapını
Yaxşı dinlə açsa haçan qapını
Açıq saxla mənim üçün qapını
Sözümlə dərdinə dəyəcəyəm mən.

Yenə sözün gücünü vurğulayır, milyonların təvəssütüylə sınaqdan keçmiş bu ata sözü şairanəliklə ruhumuza hakim olur və bizi sözün kəsərinə inandırır. cür bə cür varyantlarla ata sözümüz olan ilk misra burda da şairin qəti fərmanı kimi öz mənasını "Yaxşı dinlə açsa haçan qapını" və "Sözümle dərdinə dəyəcəyəm mən" tamamlanır və şairin yaratdığı misrada ata sözünə çevrilmək qabiliyyəti tapır. əlbət də ki bacarıqlı şairlər həmişə sözləriylə dərdimizə dəymişlər. yaxşı söz həmişə dərdə dəyir.

Biz "Səyyad"ın şeirlərində rial həyatda olan mənzərələrin də şahidi oluruq, şairanəliklə yığrulan bir çox beytlərini yaşamış kimi görünürük, dəfələrlə bizə tanış olan səhnələri elə qələmə alıb ki , deyirsən bəs elə dünən bu beyti yaşamışsan, "Səyyad"ın sevgi şeirləri də özünə xas bir dillə misralarda canlanıbdır. onun sevgi şeirlərində görünən sayğılı bir danışq gedir , elə bilirsən ki , şair biriylə qonuşmaqdadır, sən də şirin-şirin qulaq verirsən, ürəklərindən keçəni düşünürsən, yazır:

Gözlərimə yardım edir xəyalım

Yenə sevdiyim qız önümdən keçir.

və ya

...İlham qaynağıdır şair könlümün
Bax! baxış payını ayır könlümün
Nə olar gözünü doyur könlümün
Mavi gözlərindən gözlüyü götür

Və

Bu dəfə girdiyin şirin yuxunun,
Gizli gətirmişdin gəliş axının
Nə yadın duymuşdu, nə də yaxının
Görən olmamışdı səni yuxumda

O bu kimi lətif duyğularıyla sevgi şeyrimizdə bir həyalı cığır da açar bilir və səmimi deyimlərlə çağdaş insanın dilindən rahatca danışa bilir. şeirlərinin haqqında olduqca sözümüz varsa da bu dəyərli el şairimizin şeirlərini oxumaqla, sözü şairimizə veririk. ömrü uzun yolu uğurlu olsun.

سۆزون گەنیش میدانی

* دکتەر صدیار وظیفه (ائل اوغلو

بیری ده الینیزده کی «جهنمی ساتین آلماق» شعر کتابینین مۆلیفی سایغیلی شاعریمیز «صیاد زیادپور» دور. شعرلرینده «صیاد» تخلص ائدن بو گۆزل قوشمالار و گراییلار یازان شاعریمیزین ائل اوچون یازدیغی اۆلچولو- بیچیلی مصرع لریندن اۆرنکلر گتیرمکله اونون سایغیلی اوخوجولاری ایله فکر مبادیله سینده اولماق فیکرینده ایم. بونا گۆره کی، آختاردیغیمی اونون قالارقیلیق خصوصیتلرینی اۆزوندە گۆسترن ائل ادبیاتی قالیپلرینده یازدیغی شعرلرینده تاپا بیلیرم. و سئوینیرم کی عمرونون ۰۵ - نجی باهارینی یاشاماقدا اولان شاعریمیزین بئله دیرلی شعرکتابینا اۆن سۆز یازماقلا، بیرداها چاغداش ادبیاتیمیزین دیشرمکده اولان قابیلیتلی اۆرنکلریندن دانیشیب سۆز آچیریق.

بیز «صیاد» ین شعرلرینی اوخویاندا، گونئی ادبیاتیندا استناداردا لاشان ادبی دیلیمیزین بو گونکو نورماسینی تاپیریق. اونون شعرلرینده دیل اولدوقجا آخیجی و جاناسیناردیر. شعرلرینده تکرار- تکرار گلن قافیهلر تاپیلیر، مصرعلرینده یئرلشن معنالی- مفهوملو کلمه لر یئرلی- یاتاقی گۆرۈندۈکده، شاعرین اۆز ادبی یارادیجیلیغینا مسؤلییتلی یاناشدیغینی گۆستریر. «صیاد» مضمونچو بیر شاعر دیر او مختلیف مضمونلاردا یازدیغی شعرلرینده یئنه تکرارچیلیغا یول وئرمیر، اوخوجو اونون شعرلرینده اوخودوغو هر هانسی بیر مصرع نین اوخشارلیغیندا اولان باشقا بیر مصرعه قارشىلاشمیر. بورادا دئدییمیز خصوصیتلری داشیان شعر نمونه لرینه ایشاره ائتمک ایستردیم. مثلاً:

قیلمینجدان کسرلی دئییلر سۆزۈ
توخونما سۆزۈمه، توخونما منیم.
دۆیۈشه من سۆزله چیخیرام دوزو،
توخونما سۆزۈمه، توخونما منیم.

سۆزۈم سطر - سطر، وراق وراقادی،
هر وراق اۆزو بیر سیردی- سوراقادی،
مندن سونرالاردا، هئی قالاچاقدی،
توخونما سۆزۈمه، توخونما منیم.

اولو بابالارین ضرب المثل ایله باشلانان اۆیۈد وئریجی بو شعر، حقیقتا قالارقیلیغینی ایلك مصرعه تضمین ائدیبدیر. بونا گۆره کی، شاعر قالماغی و یاشاماغی حیکمترلرله یوغرولان آتا سۆزلریمیزده گۆردۈگو کیمی، اۆزۈده حیکمتملی مصرع لر یارادیر. «سۆز- سۆزو گتیرر، آرشین بئزی» آتا

«صیاد» ین شعرلرینی اوخویاندا، اونو چاغداش ائل شاعرلریمیزین اوغور یوللاریندا اراده ایله آدیملایانلاردان بیری کیمی گۆرۈرۈک. اوچو ذیروه یوللارینا قوشان بو اوزون یولون، البتده کی، انیش- یوخوشلارینی یازماق عزمی ایله ایره لیلهمکده اولان شاعرلریمیزین آراسیندا گۆرونمک بیر بۆۈک سعاددت دیر. یاخشى بیلیریک کی، ائلین دیلینی تاپان هر بیر صنعت آدمی، ائلینین اوره یینده یئر سالیب ایللر بویو یاشایا بیله جکدیر. بئله بیر شرفه نایل اولماغین شرطلریندن بیری، بلکه ده بیرینجیسی قوجاغیندا بۆۈدۈیۈن خالقین ایسته دیی مثبت آرزولاری ایسته مه لی، و او آرزولاری خالق یاشاندیقجا سن ده یارادیجیلیغیندا عکس ائتمکله یاشاتمالیسان، یوخسا او ذیروه یوللارینین داش- چینیقیلینی آرتتایان ائلین دیلیندن دوشوب یولونو آییرمالی اولارسان. یاشادیغیمیز ایللرده دیل و ادبیاتیمیزین اۆیرنیلمه سی مدرسه لریمیزده یوخ، بلکه آز- چوخ الی قلم توتان شاعر و یازیچیلاریمیزین یارادیجیلیغیلا قورونوب قالیر، بیر ادبی دیل نورمالارینی فورمالاشدیریب گلجک نسیللره اۆتۈرۈر. عموم خالق آراسیندا اۆزۈنۈ گۆستره بیلمه یین ثریمیزین اولمادیغینا گۆره، بو آغیر یوکده شعرین عهده سینده دوشمه لی اولور. یعنی، ادبی دیلیمیزی فورمالاشدیرماقدا، کئیفیتینی داهادا یاخشىلاشدیرماقدا شاعرلریمیزین مسؤلییتی آغیرلاشیر. یاشادیغیمیز خریطه ده آذربایجان تورکجه سینده اولان ادبی دیلین سوییه سینینی قورویوب ساخالایان هله لیکده شعریمیزدیر. اودورکی، ادبی دیلیمیزین سوییه سینینی گۆنسترمک ایسته ینده آراشدیرماچیلاریمیز یالینز و یالینز شعریمیزده اولان دیل نورمالاریندان مثال گتیرمه لی اولورلار. دیلیمیزین ادبی نورمالارینا اۆنمله یاناشان شاعرلریمیزین

دوشونددو کچه حمزه آدلی کئچلی،
کوراوغلدا اولوب لاپ دلی- دلی،
قیر آتا، قیلینجا چاتما ییب الی،
«جنگی» یه یوز ناخیش ووروب «عدالت»

بورادا دا «صیاد» اؤز اوخوجولارینا وورغولاییرکی، کئچل
حمزه اولان یئرده گرک کوراوغلو اولسان، لاپ دییرمانچی
پالتاریدا گئیمه لی اولسان، او اوستاد عاشیغین قیرآتا، قیلینجا
الی یئتمه دیییی حالدا صنعت یولویلا ساز هاوالاریندا «گول» لر
و ریتملر یاراتماقلا ملی روحوموزون حماسی قیداسینی تامین
ائتدییینه گۆره عاشیقدا تقدیر ائدیر. باخ بودور تاریخ و
فولکلورو اؤیرنمک و اونو چاغداش اینسانلارا بو کیمی
قالارقی مصرع لرله اؤیرتمک. بو مصرع لرده ائل ادبیاتیمیزین
روحونو تاپیریق، لاپ بوگونونو یاشاییریق.
بیر شعرینده یازیر:

الیم آچماز سۆزوم آچان قاپینی،
یاخشسی دینله آچسا هاچان قاپینی
آچیق ساخلا منیم اوچون قاپینی
سۆزومله دردینه دیه جه یم من.

یئنه سۆزون گوجونو وورغولاییر، میلیونلارین توسطیله
سیناقدان کئچمیش بو آتا سۆزو شاعرانه لیکله روحوموزا
حاکم اولور و بیزی سۆزون کسرینه ایناندیریر. جور به جور
واریانتلارلا آتا سۆزوموز اولان ایلک مصرعی بورادا دا شاعرین
قطعی فرمانی کیمی اؤز معناسینی «یاخشسی دینله آچسا
هاچان قاپینی» و «سۆزومله دردینه دیه جه یم من» تاماملانیر
و شاعرین یاراتدیغی مصرعده آتا سۆزونه چئوریلیمک قابلیتی
تاپیر. البته کی، باجاریقلی شاعرلر همیشه سۆزلریله دردییمیزه
دیمیشلر. یاخشسی سۆز همیشه درده دییر.

بیز «صیاد» ین شعرلرینده رئال حیاتدا اولان منظره لرینده
شاهییدی اولوروق، شاعرانه لیکله یوغورولان بیر چوخ
بیتلرینی یاشامیش کیمی گۆرونوروک، دفعه لرله بیزه
تانیس اولان صحنه لری ائله قلمه آلیب کی، بس دئییرسن
ائله دونن بو بیته یاشامیشسان، «صیاد» ین سۆگی شعرلی
ده اؤزونه خاص بیر دیل ایله مصرع لرده جانلانیبیدیر. اونون
سۆگی شعرلرینده گۆرونن سایغیلی بیر دانیشیق گئدیر. ائله
بیلیرسن کی، شاعر بیرله قونوشماقدادی، سن ده شیرین-
شیرین قولاق وئیرسن، اوره کلریندن کئچه نی دوشونورسن.
یازیر:

گۆزلیمه یاردیم ائدیر خیالیم،
یئنه سۆدییم قیز اؤنومدن کئچیر.

ویا

سۆزونده گۆردویوموز حکمتلرین بیریدیه ائله بودور کی، شاعر
ایلک مصرعده ذهنین ان یئتگین محصولونو کاغاذ اوزهرینه
گتیریر. آتا سۆزونه دایاق اولاراق دئییر: «سۆزومه توخونما!»،
اونا مناسبتین احترام و سایغی ایله اولسون، ساقین! سۆزوم
بیرآتا سۆزودورا! شاعر فاصله وئرمه دن:

«دؤبوشه من سۆزله چیخیرام دوزو» دئدیگده، سۆزون
قیلینجدا کسرلی اولدوغونو اوخوجوسونا بیر داهادا
وورغولاییر. بوکیمی باجاریق طبیعی کی ساده جه احساسلارا
قاپیلیب اؤره ک سۆزونو مصرع لره بوکوب یازماقلا اولماز. بو
درین بیر شاعرانه تفکرون محصولو اولمالیدیر. اودور کی،
حق لی اولاراق بو جسارتی اؤز یارادیجیلیغیندا لمس ائدن
شاعر سۆزونون آردیندا دئییر:

مندن سونرالاردا، هئی قالا جاقدی،
توخونما سۆزومه، توخونما منیم.

بلی دوزدور، حکمتینی اولو بابالاردان مایالاندیران و
صنعتینی گوندمه یاشادان هر بیر شاعرین سۆزو طبیعی کی،
اؤزوندن سونرا قالا جاقدیر. بو بیر حقیقتدیر. او دوز دئییر سۆز
ثروتیمیز ملی ارثیمیزدیر و گله جک نسلیمیزین وارلیغینین
بیر پاراسیدیر. اونا توخونان وارلیغیمیزا توخونور اوستاد
شهریار یئرینده دئمیش کی: «تورکون مثلی، فولکلورو
دونیدا تكدیر.» بلی مثلیمیز (آتا سۆزوموز) دونیدا تكدیر.
بیزیم معنوی ارثیمیز سۆزوموزده قورونوب قالمیشدیر.
اودور کی، شاعر حق لی اولاراق اونا توخونماق اجازه سی
وئریمیر. چاغداشلیغیمیزدا دده لیک آدی قازانان و سازنین
سحری ایله ملی روحوموزو جیلاناندیریب اویادانلاردان اولوب،
اونو یاشادانلاردان اولان اوستاد عاشیق «دده عدالت» ه حصر
ائتدی قوشماسیندا یازیر:

«کرمی» چالاندا یانیب کول اولوب،
عباسدان دئینده حقه قول اولوب،
سعادت آرتیق، رولو بول اولوب،
گاه «دیلقم» دی، گاه دا «غریب» «عدالت».

فولکلور تاریخیمیزین کۆکونه بلد اولماقدان خبر وئرن
بو مصرع لرین هر بیرینده بیر تاریخی حقیقت یاتیبیدیر.
آذربایجانیمیزین خالق داستانلاریندا اولان اصلی- کرم
داستانین آدینا یارانان عاشیق هاواسینا اؤتن اللی ایلدن
بری چاغداشلیق روحو چیله یین، و اونو بیر داهایا ائولره،
تویلا و حتی رقص هاوالارینا قووشدوران عاشیق عدالتی
یادا سالیرسا «عاشیق عباس توفارقانلی» ین حق عاشیقی
اولدوغونو او بیر مصرعده وورغولاییر، ائله جه ده «دده
عدالت» ی «دیلقم» ین، «غریب» ین هئیتینده گۆستریر. و بیر
صنعت آدامینی ملی شعوروموزدا سۆگی سیمووللاریمیزلا
اؤلچو بیچیه قویور.

گۆرن اولمامیشدی سنی یوخومدا

او بو کیمی لطیف دویغولاریلا سئوگی شعریمیزده بیر
حیالی جیغیردا آجا بیلیر و صمیمی دئیملریله چاغداش
اینسانین دیلیندن راحتجا دانیشا بیلیر. شعرلرینین
حاققیندا اولدوقجا دانیشماغا سۆزوموز وارسادا، بو دیرلی
ائل شاعریمیزین شعرلرینی اوخوماقلا، سۆزو شاعریمیزه
وئریک. عمرو اوزون یولو اوغورلو اولسون.

ایلهم قایناغی دیر شاعر کۆنلومون،
باخ!
باخیش پایینی آییبر کۆنلومون،
نه اولار گۆزونی دویور کۆنلومون،
ماوی گۆزلیندن گۆزلیو گۆتور.
و
بو دفعه گیردییین شیرین یوخونون،
گیزلی گتیرمیشدین گلیش آخنین،
نه یادین دویموشدو، نه ده یاخنین،

Yuxular Şairi "Səyyad Ziyadpur"

❀ Əli Təqizadə Larıcan

"On bir budaqlı ağac" unvanlı kitabı ilk dəfə şair Əli Talibi Qayabaşı (Kövrək Əli) mənə verdi, on-bir qaradağlı şairlərindən incə şeirlər toplusuydu, özünün də neçə şeri orda varydı o gözəl kitabda "Səyyad Ziyadpur"un şeri və qələmilə tanış oldum. ürəyimə yatdı, illər sonra Səyyadın özüylə dost olduq və artıq onun zövq aləmini tanıdım, onu belə gördüm orta yaşlı bu səmimi şair, aşiq ədəbiyatına və musiqisinə vurğun bir şairdir. eləki "Cəhənnəmi satın almaq" unvanlı şeir kitabı aşiq məclisi kimi düzüb divaniylə başlayıb muxəmməslə qurtarıb, onun "ədalət nəsibov", "Kamandar Əfəndiyev", "Zəlimxan Yaqub"...lara və başqalara yazdığı şeirlərdə söz-söhbət tam aşiq aləmindən gedir. hətta oğlu yaşara həsr ediyi şeir özü bir aşiq dastanıdır, qərib və şahsənəm dastanı ki ata-bala ona qulaq asıb təbrizdən-tiflisə, hələbdən-qarsa kimi aşiq qəribi izləyib, onun əzabından sarsılıb, sevincindən hallanıblar. o aşiq dastanlarındakı karakterləri bir-bir tanıyır şah vələd, keçəl həməzə və digər fəri karakterlər adi söhbətində də yer tapıb dilinə gəlir.

Təbiyyətin incəliyi və incələri onun şeylərində gözəl cəlvələnir. "salxım söüüd" şeri "Zəlimxan Yaqub"un "bu yaşıl ağacın altı bizimdir" şeyrini xatırladır.

..Yamyaşıl tavandır qolun_budağın
Altında dincəlik yolçu qonağın
Sankı öpəcəksən yorğun dodağın
Üstünə çökürsən ay salxım söyüd

Nə ev ruhumcadır nə də çöl_bayır

Kölgəndə mən boyda mənə yer ayır
Yatsam yaşıl yataq, ölsəm gor ayır
Ruha ruh bükürsən ay salxım söyüd

Bir uzun səcdəli qonşum var, ilandan söz düşən kimi deyir: ilan ziyanlıqdır, hər kəs görsə mütləq öldürməlidir! elə bu yanlış düşüncənin kök atması səbəb olub ki "Ramiz Rövsən" "ilan balası" şerini yazsa. o şeir çox dillərə tərcümə olub.

Ancaq "Səyyad Ziyadpur" rol arxasında bir ilanı ayaqlamaqdan elə sarsılıb ki, "əkə ilan" şeyrində özün hədsiz dərəcədə danlayıb-dansayıb. belə əhvalın kökü təbiyyəti düz tanımağa, bütün canlıların canına hörmət hissəsinə qayıdır. onu ilanının ölməsindən artıq, yuvasındakı gözləri yol çəkən balaların yetim qalması sarsıdır.

Xususiylə özüylə ilanının arasında olan oxşarlıq. axı o da gedir ac balasına isti fətir alsın.

...Bu gün də gedirdim səhər yeməyi_
İsti çörək alam mən ac balama
Ödəyəm əlimdən gələn köməyi
Hələlik qayğıma möhtac balama

Qoymur dinc oturub arxayın yatam
Aylə başçısıydı öz yuvasında
Çox çəkməz yuvamı dağıdar xatam
Ağlar qoydum neçə göz yuvasında

Şəxsi həyatında ağır fiziki işlərlə çörək qazanmaq (şəhərdə bina boyaçısı, kənddə əkinçi olmaq) heç zaman onun oxuyub öyrənməyinə mane olmayıb. "Səyyad Ziyadpur" həm savadlı həm ardıcıl kitab oxuyan şairdir. təbiyi ki şairanə istədayla bərabər, bu iki xasiyyət şeylərin incə, qüdrətli və iradsız edib. bir gün mənə zəng elədi həyəcanlı səsə əfğanlı yazıç xalid hüseyinin çərpələngçi(badbadəkbaz) kitabından dedi, oxumağın tövsüyə etdi. bildim ki o oxuyan kitab dəyərlilərlər. kitabın səs faylına danlud edib qulaq asdım, çox həz elədim. onun bu adəti ki yaxşı bir şeir, kitab ya musiqi girinə keçsə səxavətlə paylaşmağı gəlir. yadıma çingiz ayıtmətovun "ilk öyrətmən" ya nəxostin amuzqar hikayəsini saldı, onda belə bir parça var: bəzən heç insanın izi düşməmiş meşəyə qədəm qoyursan bir dərədə ot basmış bu-

lağa rast gəlirsən, həyəcanla bulağın ot-əncərin yolumu paklayırsan, bir ayna bulaq aşkar olur ki o günə qədər elə gözəllik görməyibsən həyəcədən hamıya car çəkmək istəyirsən ki filan meşənin filan dərəsində bir möhtəşəm bulaq var. mənə şairin sevgi dünyası başqa şairlərdən fərqlidir, omumiyyətlə şairlər aşiqanə yazanda həmişə məşuqu vəsf edib. sevib və ona yalvarırlar sanki birdən məşuqun ürəyinə yatmayan bir söz dilə gəlsə onun ürəyini sıxar, inciyər bəlkə də ağır günah olar. məşədi ibad haqda həsən bəy demişken: heç uzağa getmək lazım deyil mən özüm o cərgədə olanlardanam sənədi də şeyrimdən bu bir bəndir.

Sevgi dəryasında dürrəm inciyəm
Qəmini çəkməkdə mən birinciyəm
Aldat məni zənn etmə ki inciyəm
Yalanına aldanmağı sevirəm.

Belə əhvalat "Səyyad"ın aşiqanələrində az deyil, bağışla unvanlı bir çarpara(dördlük)dən neçə bənd nümunə gətirirəm

Mən nələr danışdım yadımda deyil
Bilmədən qəlbinə dəymişəm bəlkə
Sən adlı mələyin önündə qəfil
Yanılib özümü öymüşəm bəlkə?!

Bağışla gözəlüm vaxsız köçərəm
Dərd olaram sənə hey səhər-axşam
Mudam xəyalından gəlib keçərəm
Deyərsən yaxşıki bağışlamışam

Ancaq belə əhvalatın kanarında yeri gələndə, o məşuqun bezdirici rəftarına qarşı üsyan edənlərdən olur
bir sərbəst şeyrində deyir:

İki yönlü xəstəyəm deyə-deyə
Düşüncəmi qotba çəkirsən;
Soyoq davranışın
Şeyrimi dondurub
Oxucumu üşüdür...!
Nə görkəmə nəhəng görkəmidir
Nə də dərim ağay dərisi !
Bağışla mən bu havaya alışa bilmirəm
Başqasıyla seviş lütfən.

Bu baxış, bu sayaq rəftarın kökü sevgi və sevişmə-

nin qarşılıqlı olmaq dərkindən yaranır. ilk şeir ki oxudum, hələ də onun təsiri altındayam böyük "bəxtiyar vahabzadə"nin bir qəzəlidir.

gəl-gəl deyə hicrində kaman tək mələdim mən
Bir ömrü sənə eşqinə qurban elədim mən

Eşqim də qaxınc oldu mənim başıma hər gün
Bir eşqin ucundan nə qədər tənə yedim mən!

Öz hissini dustaq eyləyən bəxtiyar olmaz
Öz eşqimə öz könülümü zindan elədim mən

Şair dostumun çap olmamış gözəl şeyri var ki o şeirlərdə baş verən əhvalat yuxu aləmində olur. o şeirləri təndirdən çıxan kimi, isti-isti zəng açıb mənə oxuyar.

Onun yuxuda da küsüb barışması, şeirlərinə gözəl cəlvə verir. sanki oxucu filmə baxır. mənim önərim əsasında söz verib ki ikinci şeir kitabının unvanı "yuxu" olacaq. mən də ona önsöz yazmağı söz vermişəm. umud edirəm bu iş tez baş tuta. onda bundan geniş şairin bacarıqları hədəfə yazacağam. yuxu şeirlərin biriylə sözümü bitirirəm.

Qonaq qabağına çıxmalı halım-
Daha qalmaqaldır, yuxuma gəlmə!
İstəmirəm gözü kölgəli qalım
Sən allah ayıbdır, yuxuma gəlmə!

Heç bilmirəm hara rumdur hara şam
Yola nabalədam yolçuluğa xam
Özüm də getməyə yer axtarıram
Yerlilər duyubdur, yuxuma gəlmə!

Bəsdir ürəyimə azca hola qoş
Ürək nə istəsə mənə xoşdur xoş
Bir vaxt gəl deyirdi: indi də bu boş-
Gəl-getdən doyubdur, yuxuma gəlmə!

Məni başsız qoyub çox baş aparsan
Atını hər yana rahat çaparsan
Bir dağ aşib neçə Səyyad taparsan
Pılanın hayıfıdır, yixuma gəlmə!
Sən allah ayıbdır yuxuma gəlmə!

یوخولار شاعیری «صیاد زیادپور»

* علی تقی زاده لاریجان

شعرینده اؤزون حدسیز درجه ده دانلاییب- دانساییب. بئله احوالین کؤکو، طبیعتی دوز تانیماغا، بوتون جانلی لارین جانیینیا حورمت حیسیسینه قاییدیر. اونو ایلانین اؤلمه سیندن آرتیق، یوواسینداکی گؤزلی یول چکن بالالارین یتیم قالماسی سارسیدیر. خصوصیه اؤزیله ایلان آراسیندا اولان اوخشارلیق. آخی او دا گئدیر آج بالاسینا ایستی فطیر آلین.

... بوگونده گئدیردیم سحر یتمه یی-
ایستی چورک آلام من آج بالاما
اؤده یم الیمدن گلن کومه یی
هله لیک قایغیما محتاج بالاما...

قویمور دینچ اوتوروب، آرخیین یاتام
عایله باشچی سی دی اؤز یوواسیندا
چوخ چکمز یووامی داغیدار خاٹام
اغلار قویدوم نئچه گؤز یوواسیندا

شخصی حیاتیندا آغیر فیزیکی ایشلرله چورک قازانماق (شهرده بینا بویاچیسسی کنده اکینچی اولماق) هئچ زامان اونون اوخویوب اویرنمه یینه مانع اولماییب. «صیاد زیادپور» هم ساوادلی، هم آردیجیل کتابلار اوخویان شاعیردیر. طبیعی شاعیرانه استعدادی ایله برابر، بو ایکی خاصیت شعرلرین اینجه، قدرتلی و ایرادسیز ائدیب. بیرگون منه زنگ ائله دی و هیجانلی سسله افغانلی یازچی خالد حسیینی نین چرپلنگچی (بادبادک باز) کتابیندان دئدی. اوخوماغین توصیه ائتدی. بیلدیم کی او اوخویان کتاب دیرلی اولار. کتابین سس فایلینی دانلود ائدیب قولاقتا آسیدیم. چوخ حظ ائله دیم. اونون بو عادت کی یاخشسی بیر شعر، کتاب یا موسیقی گیرینه کئچسه، سخاوتله پایلاشماغی گلر، یادیم چنگیز آیتما توفون «ایلیک اویترتمن» یا نخستین آموزگار حکایه سینین سالدی. اوندان بئله بیر پارچا وار: بعضا هئچ انسانین ایزی دوشمه میس مشه یه قدم قویورسان. بیر دره ده اوت باسمیش بولاغا راست گلیرسن. هیجانلا بولاغین اوت- انجرین یولوب پاکلا ییرسان. بیرآینا بولاقتا آشکار اولورکی او گونه قدر ائله گؤزلیک گؤرمه ییبسن. هیجاندان قاییدیب هامییا جار سالماق ایسته ییرسن کی: فیلان مشه نین فیلان دره سینده بیر محتشم بولاقتا وار.

منجه شاعیرین سئوگی دونیاسی باشقا شاعرلردن فرقلیدیر. عمومیتله شاعیرلر عاشقانه یازاندا، همیشه معشوقو وصف ائدیب، سئویب و اونا یالواریرلار.

«اون بیر بوداقلی آغاج» عنوانلی کتابی ایلیک دفعه شاعیرعلی طالبی قایاباشی (کؤورک علی) منه وئردی. اون بیر قارا داغلی شاعیرلریندن اینجه شعرلر توپلوسویدو. اؤزونون ده نئچه شعر اوردو واریدی. او گوزل کتابدا «صیاد زیادپور» ون شعر و قلمی ایله تانیس اولدوم. اور ییمه یاتدی. ایللرسونرا «صیاد» ین اؤزویله دوست اولدوق و آرتیق اونون ذوق عالمینی تانیدیم. اونو بئله گوردوم. اورتا یاشلی بو صمیمی شاعیر، آشیق ادبیاتینا و موسیقی سینه وورغون بیر شاعیر دیر. ائله کی «جهننمی ساتین آلماق» عنوانلی شعر کتابین آشیق مجلسی کیمی دوزوب. دیوانیه باشلاییب، مخمس له قورتاریب. اونون «عدالت نصیب اوو»، «کاماندار افندیو»، «زلیمخان یاقوب»... لارا و باشقالار یازدیغی شعرلرده سؤز- صوحت تام آشیق عالمیندن گئدیر. حتی اوغلو یاشارا حصر ائتدیگی شعر، اؤزو بیر آشیق داستانیدیر. قریب و شاه صنم داستان کی آنا بالا اونا قولاقتا آسیب تبریزدن- تیفلیسه، حلبدن- قارسا کیمی آشیق قریبی ایزله ییب، اونون عذابیندان سارسیلیب، سئویجیندن حاللانیبار. او آشیق داستانلارینداکی کاراکترلری بیر- بیر تانییر. شاه ولد، کچل حمزه و دیگر فرعی کاراکترلر عادی صوحتینده ده یئر تاپیب دلیینه گلیر.

طبیعتین اینجه لیگی و اینجه لری اونون شعرلرینده گوزل جلوه له نیر. «سالخیم سؤیود» شعر «زلیمخان یاقوب» ون «بو یاشیل آغاجین آلتی بیییمدیر» شعرین خاطیرلادیر.

... یام یاشیل تاواندیر قولون- بوداغین
آلتیندا دینجه لیر یولچو قوناغین
سانکی اؤیه جکسن یورغون دوداغین
اوستونه چوکورسن آی سالخیم سؤیود

نه ائو روحومجادیر نه ده چؤل- باییر
کؤلگه نده من بویدا منه یئر آیییر
یاتسام یاشیل یاتاق، اؤلسم گور آیییر
روحا روح بوکورسن آی سالخیم سؤیود

بیر اوزون سجده لی قونشوم وار. ایلاتدان سوز دوشن کیمی دئییر: ایلان زبانلیقدیر. هر کس گورسه مطلق اؤلدورمه لیدیر! ائله بو یانلیش دوشونجه نین کؤک آتماسی سبب اولوب کی رامیز رووشن «ایلان بالاسی» شعرینی یازا. او شعر چوخ دیلره ترجمه اولوب. آنجاق «صیاد زیادپور» رول آرخاسیندا بیر ایلانی آیقلاماقدان ائله سارسیلیب کی، «اکه ایلان»

گل-گل دئییه هجرینده کامان تک مله دیم من
بیر عؤمرو سنین عشقینه قوربان ائله دیم من
عشقییم ده قاخینچ اولدو منیم باشیما هر گون
بیر عشقین اوجوندان نه قدر طعنه یئدیم من!..

اؤز حیسیینی دوستاق ائیله یین بختیار اولماز
اؤز عشقیمه اؤز کؤنلومو زندان ائله دیم من!

شاعیر دوستومون چاپ اولمامیش گؤزل شعرلری وار کی
او شعرلرده باش وئرن احوالات یوخو عالمینده اولور. او
شعرلری تندیردن چیخان کیمی، ایستی-ایستی زنگ آجیب
منه اوخویار. اونون یوخودا دا کوسوب باریشماسی، شعرلرینه
گؤزل جلوه وئریر. سانکی اوخوجو فیلمه باخیر. منیم اونریم
اساسیندا سؤز وئریپ کی ایکنجی شعر کتابین عنوانی «
یوخو» اولاجاق. منده اونا، اؤن سؤز یازماغی سؤز وئرمیشم.
امید ائدیرم بو ایش تنز باش توتا. اوندا، بوندان گئیش
شاعیرین باجاریقلاری حاقدان یازاجام. یوخو شعرلرینین
بیری ایله سوزومو بیتیریرم.

قوناق قاباغینا چیخمالی حالیم
داها قالمايیدیر، یوخوما گلمه!
ایسته میرم گؤز-کؤلگه لی قالیم
سن آلاهی عاییب دیر، یوخوما گلمه!

هئج بیلیمیرم هارا رومدور، هارا شام
یؤلا نابلدم یولچولوغا خام!
اؤزوم ده گئتمه یه یئر آختاریرام
یئرلی لر دویوبدور، یوخوما گلمه!
بسیدیر اوره ییمه آزجا هولاقوش
اورک نه ایسته سه منه خوشدور خوش
بیر وقت گل دئییردی: ایندی ده بو بوش-
گل-گئتدن دویوبدور، یوخوما گلمه!

منی باشسیز قویوب چوخ باش آپارسان
آتینی هر یانا راحت چاپارسان
بیر داغ آشیب نچه «صیاد» تاپارسان
پیلانین حایف دی، یوخوما گلمه!
سن آله عاییب دی یوخوما گلمه!

سانکی بیردن معشوقون اوره یینه یاتمایان بیر سؤز دیله
گلسه، اونون اوره یینی سیخار، اینجیدر بلکه ده آغیر گونا
اولار. مشهدی عباد حاقدان حسن بیی دئمیشکن: هئج اوزاغا
گئتمک لازم دئییل. من اؤزوم او جرگه ده اولانلاردانام. سندی
ده شعریمدن بو بیر بنددی.

سئوگی درباسیندا دؤررم، اینجی یم
غمینی چکمکده من بیرینجی یم
آلدات منی ظن ائتمه کی اینجی یم
یالانینا آلدانماغی سئویرم

بنله احوالات صیادین عاشقانه لرینده آز دئییل. باغیشلا
عنوانلی بیر چارپارا (دؤرت لوک) دن نچه بند نمونه گتیریم.

من نه لر دانیشدیم یادیمدا دئییل
بیلیمدن قلبینه دیمیشم بلکه؟
سن آدی مله یین اؤنونده قفیل
یانیلیب اؤزومو اؤیموشم بلکه؟!..

باغیشلا گؤزلیم واخت سیز کؤچرم
درد اولارام سنه هئی سحر آخشام
مدام خیالیندان گلیب کئچرم
دئیرسن یاخشیی کی باغیشلامیشام!..

آنجا بنله احوالاتین کناریندا یئری گلنده، او معشوقون
بئزدیرجی رفتارینا قارشیی عصیان ائندلردن اولور. بیر
سریست شعرینده بنله دئییر:

ایکی یؤنلو خسته یم دئییه-دئییه
دوشونجه می قوطیا چکیرسن
سویوق داورانیشین
شعری می دوندوروب اوخوجومو اوشودور!
نه گؤرکیم نهنک گؤرکمی دیر، نه ده دریم آغ ایی دریمی!
باغیشلا من بو هاوایا آلیشا بیلیمیرم
باشقاسیلا سئویش لوطفن.

بویاخیش، بو سایاق رفتارین کؤکو، سئوگی و سئویشمه نین
قارشیلیقلی (تعاملو) اولماق درکیندن یارانیر. ایلك شعر کی
بو حاقدان اوخودوم و هله ده اونون تاثیر آلتیندا یام بؤیوک
بختیار و هابزاده نین بیر غزلی دی:

Şeir Budur Arxadaş, Tərifindən Qan Çilənir Çevrəsinə

❁ Sərxoş Təhmaseb Bəstam (Borçalı)

Adı şairdir işi-gücü cəhənnəmi satın almaq.
şeir də onun ah-naləsi, arzısı-diləyi, sevgisi, say-
ğısı, hörməti-nifrətidir.
çəkdiyi sancıdan, ağrı-acıdan törənən söz yükü-
dür, çiyində dolandıracaq ömür boyu.
şeir tanrının şairin alınına yazdığı təsəlli payıdır.
məqsədim yazacağım sətirlərdə şeyrin tərifindən
yox, qoyduğu etgisindən söz açmaqdır.
bəzən bir şeir parçasıyla yanıb-yaxılıb cəhənnə-
mi bu dünyada düşünərsən, evdə kitabxananın bir
qatında gözünə bir şeir toplusu dəyər.
"cəhənnəmi satın almaq"
"Səyyad Ziyadpur"

Bəli bu da bir unvandır bir addır! adını çəkdiyim
şeir toplusu qaradağ mahalının araz çayının qıra-
ğında yerləşən xudaafirin bölgəsinin yam-yaşıl
katdalı kəndində doğulan "Səyyad Ziyadpur"un
ilk kitabıdır.

Bu gecə həmdəmə qəmdə qüssədi
Bu gecə dərdimin bol gecəsidi
Bu gecə ağlatdı necə istədi
Canımın ağrıya qul gecəsidi
bəli əziz oxucular ata-babalarımız demiş: yüz ölç
bir biç!

Şair "Səyyad Ziyadpur" yüz ölçüb bir biçib;
kitabını varaqlayıb şeyilərini oxuduqca görürük
heç bir şairin şeyrinə oxşatmayıb heç bir şairi
yamsılamayın, heç kimin yazısını tamainmayıb.
özünə məxsus ölçüsü-biçisi olub.

Doğma azərbaycanımızda nə qədər dərin dü-
şüncəli, güclü, bacarıqlı, sambalı-səhmənlı şair-
lərimiz var, "səyyad ziyadpur" da o şairlərin sıra-
sında özəl yer tutub, ədəbiyyatımızın, pöeziyamızın
böyük qulluqçusu olub.

Əli bəy Cavadpur demiş: nə qədər ayağına
tikanlar ayaqladı. ona görə də şairin hər bir mi-
sarsını, hər bir şeyrini oxuduqca adamın gözləri
yaşla dolub ürəyinə qəm ələnir

Şair bu 50 illik ömründə xüsusi həyatında
çəkdiyi əzabı qələmə alıb tərənnüm edib.

Təssüflə "Səyyad Ziyadpur" öz həyatında sev-
gidən çox zədələr görüb. payına bol ha bol həsrət
düşüb. təkcə iki umudla yaşayıb biri doğma ba-
lası yaşarı boya-başa çatdırmaq o bir işə şeirlərini
sığallamaq.

İnanıram indən belə ən qutrətli və bacarıqlı şair
ruhunu şeir bulağının üstünə sehirləyib bir söyüd
kölgəsində dincələ-dincələ şeirlər yazacaq.
hərdən də bir palıd kimi öz vuqarına söykəyib
məğrurlanacaq. dərdini dənizlərə axıdıb qırx qız-
lar cərgəsindən təkcə dəli qıza yuxu pöemasını
həsr edəcək.tanrı deyən olsa...

Zəhmətə qatlaşıb durub gəlmişdin
Gecənin birində yuxuma mənim
Yolların damarın qırıb gəlmişdin
Kişin dinc yerində yuxuma mənim

شعر بودور آرخاداش، تعریفیندن قان چیلنه نیر چئوره سیننه

❁ سرخوش طماسب بسطام (بورچالی)

اولوب.
دوغما آذربایجانیمیزدا نه قدر درین دوشونجه لی ،
گوجلو، باجاریقلی، سامباللی-سهمانلی شاعیرلریمیز
وار ، «صیاد زیادپور» دا او شاعیرلرین سیراسیندا
اؤزل یئر توتوب ادبیاتیمیزین ، پؤنزیامیزین بؤیوک
قوللوقچوسو اولوب. علی بی جوادپور دئمیش: نه
قدر اوریینه تیکانلار آياقلادیب.

اونا گۆره ده شاعیرین هر بیر میصرعسینی ، هر بیر
شعیرینی اوخودوقجا آدمین گۆزلی یاشلا دولوب
اورینه غم اله نیر.

شاعیر بو ۵۰۰ لیلیک عؤمرونده خصوصی حیاتیندا
چکدی یی عذابلی قلمه آلیب ترنم ائدیب. تاسسوفله
«صیاد زیادپور» اؤز حیاتیندا سئوگیدن چوخ زده لر
گۆروب. پایینا بول ها بول حسرت دوشوب . تکجه
ایکی اومیدله یاشاییب بیر دوغما بالاسی یاشاری
بویا-باشا چاتدیرماق او بیر سیه شعیرلرینی
سیغالالماق.

اینانیرام ایندن بیله ان قودرتلی و باجاریقلی شاعیر
روحونو شعر بولاغینین اوستونه سئحیرله ییب بیر
سؤیود کؤلگه سینده دینجله-دینجله شعرلر یازاجاق.

هر دن ده پالید آغاجی کیمی اؤز ووقارینا سؤیکه نیب
مغرورلانا جاق. دردینی دنیزلره آخیدیب ، قیرخ قیزلار
جرگه سیندن تکجه دلی قیزا یوخو پوئماسینی
حصر ائده جک تانری دئین اولسا...

زحمته قاتلاشیب دوروب گلیمیشدین
گئجه نین بیرینده یوخوما منیم
یوللارین دامارین قیریب گلیمیشدین
کیشین دینج یئرینده یوخوما منیم...

آدی شاعیردیر ایشی-گوجو جهنمی ساتین الماق .
شعر ده اونون آهی -ناله سی، آریسی -دیله یی،
سئوگی سی، سایغی سی، حورمتی-نیفرتی دیر،
چکدی یی سانجیدان، آغری-آجیدان تۆره نن سؤز
یوکودور چیینینده دولان دیراجاق عؤمور بویو
شعر تانرین شاعیرین آنینا یازدیغی تسلی
پایدیر.

مقصدیم یازاجایم سطرلرده شعرین تعریفیندن
یوخ، قویدوغو ائتگی سیندن سؤز آچماقدیر .
بعضن بیر شعر پارچاسیلا یانیب یاخیلیب جهنمی
بو دونیادا دوشونرسن، ائوده کیتابخانین بیر قاتیندا
گۆزونه بیر شعر توپلوسو دیر.

«جهنمی ساتین الماق»

«صیاد زیادپور»

بلی بو دا بیر عونواندیر بیر آدیر!
آدینی چکدیم شعر توپلوسو قارداغ ماحالینین آراز
چاینین قیراغیندا یئرلشن خودا آفرین بؤلگه سینین
یام-یاشیل کاتدالی کندینده دوغولان «صیاد
زیادپور» ون ایلک کیتابی دیر.

بو گئجه همدیم غم دی غصه دی
بو گئجه دریمین بول گئجه سی دیر
بو گئجه آغلادی نئجه ایسته دی
جانیمین آغریا قول گئجه سی دیر...

بلی عزیز اوخوجولار آتا-بابالاریمیز دئمیش: یوز اؤلچ
بیر بیچ!

شاعیر «صیاد زیادپور» یوز اؤلچوب بیر بیچیب ؛
کیتابینی وارقلاییب شعرلرینی اوخودوقجا گۆروروک
هئج بیر شاعیرین شعرینه اوخشاتماییب هئج بیر
شاعیری یامسیلاماییب هئج کیمین یازی سینی
تامسینماییب، اؤزونه مخصوص اؤلچوسو-بیچی سی

Yuxuma gəl

یوخوما گل

❁ Səyyad Ziyadpur

❁ سیاد زیادپور

Nə vaxdır özləyirəm
Geri dön yaxına gəl!
Yuxumda gözləyirəm
Gəl gülüm yuxuma gəl!

نه واخدير اؤزله ييرم
گئري دؤن ياخيना گل!
يوخومدا گؤزله ييرم
گل گولوم، يوخوما گل!

Nə incit nə də küsdür
Küsülü qalmaq pisdür
Gözlətmə! Daha bəsdür_
Bu zülüm, yuxuma gəl!

نه اينجيت نه ده کوسدور
کوسولو قالماق پيسدير
گؤزلتمه! داها بسدير-
بو ضولوم، يوخوما گل!

Yuxumun yolu açıq
Yuxumun seyrinə çıx
Çıx! Qoyma bundan da çox_
Üzülüm, yuxuma gəl!

يوخومون يولو آچيق
يوخومون سئيرينه چيخ!
چيخ! قويما بوندان دا چوخ-
اوزولوم، يوخوما گل!

Yolların düş ağına
Döz isti_soyoğuna
Su olum ayağına_
Süzülüm, yuxuma gəl

يوللارين دوش آغينا
دؤز ايستى- سوبوغونا
سو اولوم آياغينا-
سوزولوم يوخوما گل

Yuxumdan əmniyyətli
Yermi var? Gəzək, dəli!
Ta eşit bu gəl_gəli
Mən ölüm, yuxuma gəl!

يوخومدان امنيتلى
يئرمى وار؟ گزک، دلى!
تا ائشيت بو گل- گلى
من اولوم يوخوما گل!

Gəlmirsən!

گەلمیرسەن!

* Səyyad Ziyadpur

* صیاد زیادپور

Nə oldu gəl- gedi kəsdin?
Ta bizim köyə gəlmirsə!
Ayaqdanmı düşüb küsdün?
Yol döyə- döyə gəlmirsən!

نە اولدو گل- گەدی کەسەدین؟
تا بیزیم کۆیە گەلمیرسەن!
ایاقدانمی دوشوب کوسدون؟
یول دۆیە- دۆیە گەلمیرسەن!

Mənmi soyoq davranmışam?
Sənmi sanıbsan sərt qışam?
Öz isti yuvamda xoşam-
Mən deyə- deyə gəlmirsən!

من می سویوق داوارانمیشام؟
سەن می سانیبسان سەرت قیشام؟
اۆز ایستی یووامدا خوشام-
من، دئیە - دئیە گەلمیرسەن!

Bəxt quşu çiyinə qonub
Şahlığı sənəmi sunub?
Öz evini qəsir sanıb-
Mənimkin dəyə gəlmirsən!

بەخت قوشو چینیە قونوب
شاھلیگی سەنە می سونوب؟
اۆز ائوینی قەسیر سانیب-
منیم کین دیە گەلمیرسەن!

Hansı yanmış nökrə- nəyib
Üstümə şəhər adı qoyub?
Ağır cəza pılanlayıb-
Mən ağılı səyə gəlmirsən!

هانسی یانمیش نۆکر- ناییب
اوستومە شەر آدی قویوب؟
اَغیر جزا پیلانلاییب-
من عاغلی سَیە گەلمیرسەن!

Hər kökdə hər notda dinir
Zilə qalxır bəmə enir
Ürəyim inləyib dönür-
Kamana neyə gəlmirsən!

هەر کۆکدە هەرنوێدا دینیر
زیلە قالخیر بەمە ائنیر
اوریم اینلەییب دۆنۆر-
کامانا نئیە گەلمیرسەن!

Özünü şahdan üstün gör
Mənə də nədir qəsdin gör
Fəqət hərdən yuxuma gir
Yuxuma niyə gəlmirsən?

اۆزونو شاھدان اوستون گۆر
منە دە نەدیر قەسدین ، گۆر
فەقەت هەردەن یوخوما گیر
یوخوما نییە گەلمیرسەن؟

Yuxuda da həyatda da
Kəm lütf olubsan səyyada
Gözləyirsən qəbir uda-
Torpaq da yeyə, gəlmirsən?!
Yuxuma niyə gəlmirsən?

یوخودا دا حیياتدا دا
کەم لوطف اولوبسان صیادا
گۆزلەییەرسەن قەبیر اودا-
تورپاق دا یئیە، گەلمیرسەن؟!
یوخوما نییە گەلمیرسەن؟!

O gecə yuxuda

❁ Səyyad Ziyadpur

O gecə yuxuda bir ev görürdüm
Eh nə evi axı daxmaydı daxm!
İçin uçuq çölün bütöv görürdüm
Çölü bax deyirdi iç üzü baxma!

Əsib titrəsəm də baxırdım ancaq
Küncündə yerləşən qara ilana
Qıvrıla_qıvrıla canıma ən çox_
Üşütmə yürüdüb qorxu salana

Yığılıb açılıb həməən o ilan
Zəhərin üstümə tulladı birdən
Zəhmindən yuxum da pozuldu o an
Diksinib tez durdum yatdığım yerdən

Titrək əllərimlə incə yazımın
Taypına başladım əl telfunumda
Gördüyüm yuxunun netdə yozumun
Əlim də aradı əl telfunum da

Evdəki ilanı qan içən düşməən,
Evi qəbristanda qəbir yazmışdı
Qaynaqları belə bilməzdim heç mən
Nə var açıqlayıb bir_bir yazmışdı!

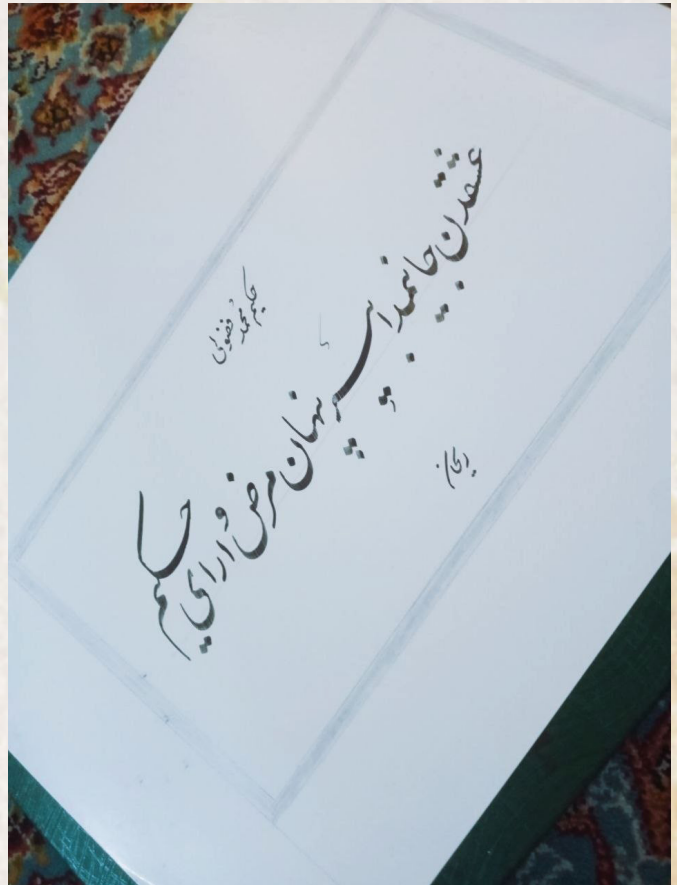
Birdən elə boğdu məni qəm_qəhər
Dedim bəs içimdə zəhr açıldı
Doğrana_doğrana dözdüm bir təhər
Üzümə şər doğan səhər açıldı

Səhərin ilk çağı zəng açıb atam
Qayıt evə dedi: qara xəbərlə
Çün evdən ayrılıb mehriban anam
Həqqə qovuşmuşdu ağır səfərlə

Desəm evimizə necə yollandım
Kişdən arazacan bir hikayədir
Gah uçaqda gah da maşında yandım
Sinəmi dağlayan şər hikayədir

Yolu da bitirdim yolçuluğu da
Torpağa tapşırıb evə də döndüm
Ancaq ana deyə hər bir ağıda
Bir ortaq xayalın atına mindim

Dedim keşgə məndən sonra anamın
Qəbri üstə əli dolu gedələr
Ta birlikdə dadaq ölümün tamın
Gorumu goruna qonşu edələr.

او گنجہ یوخودا

❁ صیاد زیادپور

دئسم ائویمیزه نجه یوللانیدیم
کیشدن آرازاجان بیر حیکایه دیر
گاه اوچاقدا گاه دا ماشیندا یانیدیم
سینه می داغلایان شر حیکایه دیر

یولو دا بیتیردیم یولچولوغو دا
توریاغا تاپشیریب ائوه ده دؤندوم
آنچاق آنا دئییه هر بیر آغیدا
بیر اورتاق خیالین آتینا میندیم

دئدیم کشکه مندن سونرا انامین
قبری اوسته الی دولو گئده لر
تا بیرلیکده داداق اولومون تامین
گورومو گورونا قونشو ائده لر.

او گنجہ یوخودا بیر ائو گؤروردوم
ائه نه ائوی آخی داخمایدی داخما
ایچین اوچوق، چؤلون بوتؤو گؤروردوم
چؤل باخ دئییردی ایچ ازو باخما !

اسیب تیتره سم ده باخیردیم آنچاق
کؤنچونده یئرله شن قارا ایلانا
قیوریلای- قیوریلای جانیمما ان چوخ-
اوشوتمه یورودوب قورخو سالانا

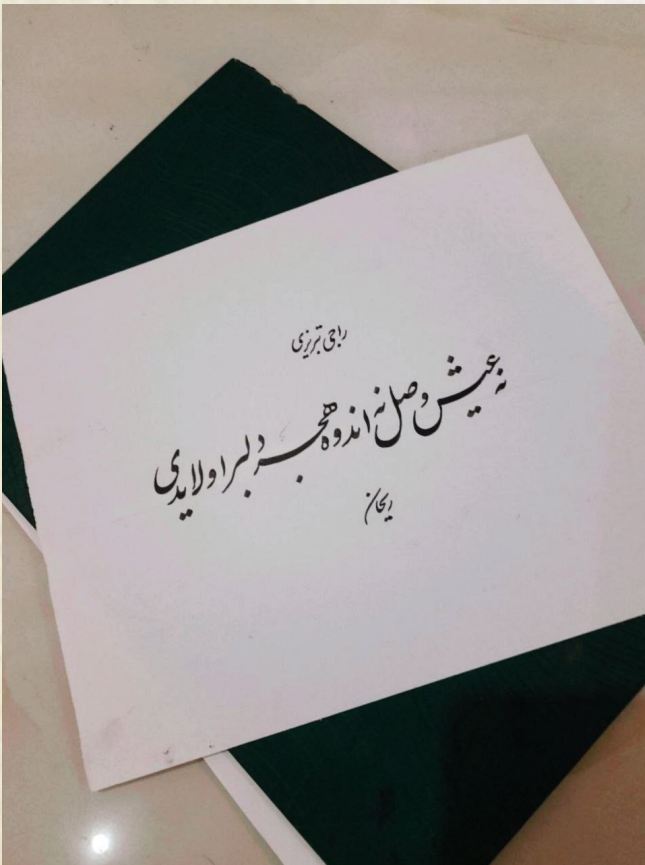
یغیلیب آچیلیب همن او ایلان
زهرین اوستومه توللادی بیردن
زهمیندن یوخوم دا یوزولدو او آن
دیکسینیب تنز دوردوم یاتدیغیم یئردن

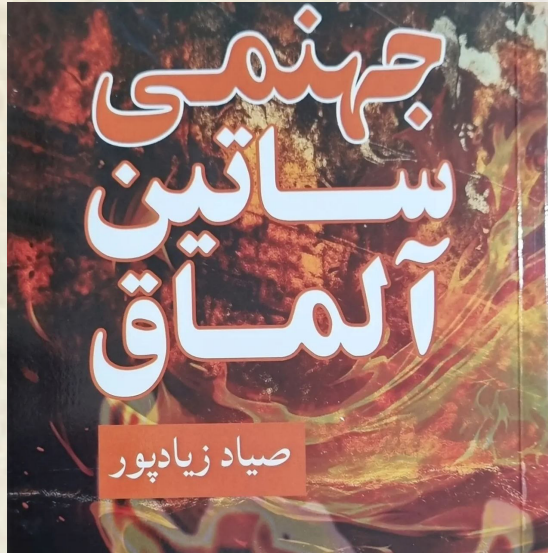
تیتک الیرمله اینجه یازیمین
تایپینا باشلادیم ال تئلفونومدا
گؤردویوم یوخونون، نئتده یوزومون
ایم ده ارادی ال تئلفونوم دا

ائوده کی ایلانی قان ایچن دوشمن،
ائوی قبرستاندا قبری یازمیشدی
قاینالاری بئله بیلیمزدیم هئج من
نه وار آچیقلایب بیر- بیر یازمیشدی

بیردن ائله بوغدو منی غم- قهر
دئدیم بس ایچیمده زهر آچیلدی
دوغرانا- دوغرانا دؤزدوم بیر تهر
اوزومه شر دوغان سحر آچیلدی

سحرین ایلک چاغی زنگ آچیب آتام
قاییت ائوه دئدی قارا خبرله
چون ائودن آیریلیب مئهریبان آنام
حققه قوووشموشدو آغیر سفرله

Dərgilər sözümü dərc etmir

❁ Səyyad Ziyadpur

Dərgilər sözümü dərc etmir
Dərnəklər adımı;
Simfonyanı, solfeji də bilmirəm
Notlara kökləyim səsimi,
Tiriybunlar arxasında da tərpənərsəm
Təhlükə zolağında təntiyərəm...
Məni əllərimdən oxuyun
Əllərim çilpaq
Əllərim yalın
Əllərimi inadımın əlindən alın
Əllərim yəhərsiz yüyənsiz atım
Atılır atım_atım.
Gün çıxandan can çıxana
Qorxa_qorxa çapıram əllərimi.
Əllərim əlimdə günü qara nökar
Kim əllərim qədər qayğımı çəkər?
Əllərimi
Bağ qabağında təbrizli qızın
Əllərinə tapşıracağam.
Alfabet öyrətsin
Ortuqırafı dərsi keçsin əllərimə
Sonra da
Yekə həriflərlə yazacağam
Mən azərbaycanlıyam
Qarabağ bizimdir
Məni əllərimdən oxuyun.

درگی لر سۆزومو درج ائتمیر

❁ سیاد زیادپور

درگی لر سۆزومو درج ائتمیر
درنگ لر ادیمی;
سیمفونیانی، سولفزی ده بیلیمیرم
نوتلارا کۆکلەیم سسیمی،
تیریونلار آرخاسیندا دا تریه نرسیم
تهلوكه زولاغیندا تنتییرم...
منی اللریمدن اوخویون
اللریم چیلپاق
اللریم یالین
اللریمی عینادیمین الیندن آلین
اللریم یهرسیز یوین سیز آتیم
آتیلیر آتیم- آتیم.
گون چیخاندان جان چیخانا
قورخا- قورخا چاپیرام اللریمی.
اللریم الیمده گونو قارا نوکر
کیم اللریم قدر قایغیمی چکر?
اللریمی
باغ قاباغیندا تبریزلی قیزین
اللرینه تاپشیراجام
آلفا بیت اؤیرتسین
اورتوگرافی درسی کئچسین اللریمه
سونرا دا
یئکه حریف لرله یازاجام
من آذربایجانلیyam
قاراباغ بییزیمدیر
منی اللریمدن اوخویون.

Saraya

Azərbaycan mədəniyyətinə ağır itki üz vermişdir. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, Heydər Əliyev mükafatı laureatı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdçüsü, Əməkdar incəsənət xadimi, Xalq şairi Nəriman Əliməmməd oğlu Həsənzadə 2026-cı il avqustun 1-də ömrünün 96-cı ilində vəfat etmişdir.

Nəriman Həsənzadə 1931-ci il fevralın 2-də Qazax rayonunun Poylu kəndində anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra o, 1949–1953-cü illərdə Həsən bəy Zərdabi adına Gəncə Dövlət Pedaqoji İnstitutunun dil və ədəbiyyat fakültəsində ali təhsil almış, 1957–1961-ci illərdə isə Moskvada Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutunda oxumuşdur

✿ Nəriman Həsənzadə

Mən səni həyatda daşa dəyişdim,
Torpağa dəyişdim, məzara döndün.
Mən öz baharımı qışa dəyişdim,
Çinara dönmüşdün, hasara döndün.

Bir ana bənd imiş bu əbədiyyət,
Duydum buza dönən nəfəsimi də,
Anamı əlimdən alan təbiət
Gözü götürmədi, aldı səni də.

Mən bir xəcalətdən çıxma bilmədim,
Bu gizli dərdimi açıq desəm də.
Sənə – sənə layiq baxa bilmədim,
Səni – sənə layiq dəfn eləsəm də.

Yerə söykədilər mərmər üzünü,
Qışqırdım dayanın, əl saxladılar
Mən özüm örtərdim evdə üzünü,
Burda, qəbristanda torpaqladılar.

Sən getdin, dəyişdi həyatın özü,
Getdi dadı-tamı, hər şeyi getdi.
Evi bəzərdin ki, gözəl görünsün,
Evimin ən gözəl bəzəyi getdi.

Gedib dost-qohumun qəbri üstünə,
Gül-çiçək qoyurduq ikilikdə biz.
Mən sənsiz ölərəm! Demişdim sənə,
Hamısı yalanmış, yaşadım sənsiz...

Sənə sədaqətədi bütün həyatım
Deyərdim, baxardın gülümsəyərək.
Səni qəbristanda qoyub qayıtdım,
Sədaqət şüarım bu imiş demək.

Bu gün qəbristanda gecikib səhər,
Üstünə nur səpir qızıl dan yeri.
Torpaq ot bitirər, ağac bitirər,
Burda daş bitirir qəbristan yeri.

Bir gözəllik itib duman içində,
Dünya imtahanmış, işləri ovsun.
İlahi, bu qədər insan içində,
Bir insan tapılmır söz demək olsun.

Fikirli qalxıram üzüyuxarı,
Nə qədər yaxınsan, nə qədər uzaq.
Təzə ot göyərək örtür cığırı,
İtirmək istəyir qəbrini torpaq.

Mənsiz darıxardın evdə hər dəfə,
Dözümsüz olmuşdu gecə-gündüzün.
Gedəndə deyirdin tez qayıt evə,
Bəs niyə qayıdıb gəlmirsən özün?!

Gözüm yolda qalıb, qulağım səsdə,
Gedibsən, qalmışam mən qonaq kimi.
Sən yerin altında, mən yerin üstə,
Biz ayrı düşmüşük kök budaq kimi.

Şekildəkilər: Nəriman Həsən-zadə, Xəlil Rza, həyat yoldaşları Sara xanım və Firəngiz xanım.

آذربایجان مدنیتینه آغیر ایتکی اوز وئرمیشدیر. معاصر آذربایجان ادبیاتی نین گؤرکملی نومایندهسی، خالق شاعری نریمان علی محمد اوغلو حسنزاده ۲۰۲۶-جی ایل اوقوستون ۱-ده عؤمرنون ۹۶-جی ایلینده وفات ائتمیشدیر.

نریمان حسنزاده ۱۹۳۱-جی ایل فنورالین ۲-ده قازاخ رایونونون پویلو کندینده آنادان اولموشدور. اورتا مکتبی بیتیردیکدن سونرا او، ۱۹۴۹-۱۹۵۳-جو ایللرده حسن بی زردابی آدینا گنجه دؤولت پنداقوژی اینستیتوتونون دیل و ادبیات فاکولته سینده آلی تحصیل آلمیش، ۱۹۵۷-۱۹۶۱-جی ایللرده ایسه موسکودا قورکی آدینا ادبیات اینستیتوتوندا اوخوموشدور

سارای

✿ نریمان حسنزاده

من سنی حیاتدا داشا دییشدیم،
توریاغا دییشدیم، مزارا دؤندون.
من اؤز باহারیمی قیشا دییشدیم،
چینارا دؤنموشدوم، حاصارا دؤندون.

بیر آنا بند ایمیش بو ابدیت،
دویدوم بوزا دؤئن نفسیمی ده،
آنامی الیمدن آلان طبیعت
گؤزو گؤتورمه دی، آلدی سنی ده.

من بیر خجالتدن چیخا بیلمه دیم،
بو گیزلی دردیمی آچیق دئسم ده.
سنه- سنه لاییق باخا بیلمه دیم،
سنی- سنه لاییق دفن ائله سم ده.

یئرہ سؤیکه دیلر مرمر اوزونو،
قیشقیردیم دایانین، ال ساخالادیلار
من اؤزوم اؤرتدیم ائوده اوزونو،
بوردا، قبرستاندا توریاقلادیلار.

سن گئتدین، دییشدی حیاتین اؤزو،
گئتدی دادی-تامی، هر شئی گئتدی.
ائوی بزر دین کی، گؤزل گؤرونسون،
ائویمین ان گؤزل بزبی گئتدی.

گئدیب دوست-قوهومون قبری اوستونه،
گول-چیچک قوبوردوق یکیلیکده بیز.
من سنسیز اؤله رم! دئیمیشدیم سنه،
هامیسی یالانمیش، یاشادیم سنسیز-

سنه صداقتدی بوتون حیاتیم
دئیردیم، باخاردین گولومسه یه رک.
سنی قبرستاندا قویوب قاییتدیم،
صداقت شعاریم بو ایمیش دئمک.

بو گون قبرستاندا گنجیکیب سحر،
اوستونه نور سپیر قیزیل دان یئری.
توریاق اوت بیتیرر، آغاج بیتیرر،
بوردا داش بیتیرر قبرستان یئری.

بیر گؤزلیک ایتیب دومان ایچینده،
دونیا ایمتاهانمیش، ایشلری اووسون.
الهی، بو قدر اینسان ایچینده،
بیر اینسان تاپیلیمیر سؤز دئمک اولسون.

فیکیرلی قالخیرام اوزو یوخاری،
نه قدر یاخینسان، نه قدر اوزاق.
تزه اوت گؤریب اؤرتور جیغیری،
ایتیرمک ایسته ییر قبرینی توریاق.

من سیز داربخاردین ائوده هر دفعه،
دؤزوم سوز اولموشدو گنجه- گوندوزون.
گئندده دئییردین تئر قاییت ائوه،
بس نییه قاییدیپ گلیمیرسن اؤزون؟!

گؤزوم یولدا قالیب، قولاغیم سس ده،
گئدیپ سن، قالمیشام من قوناق کیمی.
سن یئرین آلتیندا، من یئرین اوسته،
بیز آیری دوشموشوک کؤک بوداق کیمی.

Saat 00:00

ساعت ۰۰:۰۰

✿ Rûqəyyə Vaeidi Güneş

✿ رقیه و عیدی گونش

Saat 00:00

ساعت ۰۰:۰۰

Həyat, məmat saati...

حیات، ممات ساعتی...

Baxışlarım mərmı kimi;

باخیشلاریم مرمی کیمی؛

Yırtıcı,

ییرتیجی،

Qurtarıcı,

قورتاریجی،

Yaradan,

یارادان،

Öldürücü...

اۆلدوروجو...

Zülumatdır...

ظولوماتدیر...

Ağlımda,

عاغلیمدا،

Qəlbimdə,

قلیبیمده،

Tək-tək hüceyrələrimdə,

تک تک هوجرلریمده،

Axan hər damla qan,

آخان هر داملا قان،

İnsandır...

اینساندیر...

Öldürdüm səni...

اۆلدوردوم سنی...

Mən bir seri qatil...

من بیر سئری قاتیل...

Gözlərimdə qalaksilər!

گۆزلریمده قالاqسیلر!

Sürgündür

سورگوندور

Qədərinin qara dəliklərində,

قدرینین قارا دلیکلرینده،

Yalnızlığında...

یانلیزلیغیندا...

İştə...

ایشته...

Səni bu şeirdə öldürdüm...

سنی بو شعرده اۆلدوردوم...

Öldürdüm səni doğmadan...

اۆلدوردوم سنی دوغmadan...

Mənim Ruhum

منیم روحوم

* Səidə Rəhimli

* سعیدہ رحیملی

Sızım-sızım slızıdayır,
Mənim ruhum, mənim cismim.
Bir birinə nələr deyir,
Mənim ruhum, mənim cismim.

سیزیم-سیزیم سیزیلدا ییر
منیم روحوم منیم جیسمیم
بیر بیرینە نەلەر دئییر
منیم روحوم، منیم جیسمیم

İnildəyir kaman kimi,
Tüstülənir duman kimi,
Qor üstədir saman kimi,
Mənim ruhum, mənim cismim.

اینیلده ییر کامان کیمی
توستوله نیر دومان کیمی
قور اوسته دیر سامان کیمی
منیم روحوم، منیم جیسمیم

Əğyar gözü dəydi mənə,
Tuş gəlmişəm dərdə, qəmə,
Dirənibdir sarı simə,
Mənim ruhum, mənim cismim.

اغیار گۆزو دیدی منە
توش گلmişم درده غمە
دیره نیب دیر ساری سیمە
منیم روحوم، منیم جیسمیم

Ulu tanrım, əlac elə,
Vermə ömrü soyuq yelə,
Səndən gəlir gilə-gilə,
Mənim ruhum, mənim cismim.

اولو تانری علاج ائله
وئرمه عؤمرو سویوق یئلە
سندن گلیر گیلە-گیلە
منیم روحوم، منیم جیسمیم

Sənə sevgim böyük, uca,
Şəfa göndər nələcə ,
Ürək cavan, fəqət qoca,
Mənim ruhum, mənim cismim.

سنه سئوگیم بؤیوک، اوجا
شفا گۆندر نا علاجا
اورک جاوان، فقط قوجا
منیم روحوم، منیم جیسمیم

Əlim göydə, gözüm yerdə,
Cavan canım salma dərdə.
Ayrılmasın yaman yerdə,
Mənim ruhum, mənim cismim.

الیم گۆیده گۆزوم یئرده
جاوان جانیم سالما درده
آیریلماسین یامان یئرده
منیم روحوم، منیم جیسمیم

Giley-Güzar

گیلئی-گزار

❁ Z. İlhamoğlu

❁ ز. ایلهام اوغلو

Giley-güzar dünyasıdır,
Torpaq daşdan gileylənir.
Qış havası duyulduqca
Payız qışdan gileylənir.

گیلئی-گزار دونیاسیدیر،
تورپاق داشدان گیلئیله نیر.
قیش هاواسی دویولدوقجا
پاییز قیشدان گیلئیله نیر.

Ürək dözmür göynəyəndə,
Bir toxunan söz deyəndə.
Yerində işlənməyəndə
Ağıl başdan gileylənir.

اورک دۆزمور گۆینه ینده،
بیر توخونان سۆز دئینده.
یئرینده ایشلنمه ینده
عاغیل باشدان گیلئیله نیر.

Ağacdan bir meyvə düşür,
Bağ köksünə qüssə düşür.
Göz üstünə kölgə düşür,
Kırpık qaşdan gileylənir.

آغاجدان بیر مئیوه دوشور،
باغ کۆکسونه غصه دوشور.
گۆز اوستونه کۆلگه دوشور،
کیرپیک قاشدان گیلئیله نیر.

Qocalır insan, qocalır,
Gəncliyini yada salır,
Zaman bir kənarda qalır,
Ömür yaşdan gileylənir.

قوجالیر اینسان، قوجالیر،
گنجلیگینی یادا سالیر،
زaman بیر کناردا قالیر،
عۆمور یاشدان گیلئیله نیر.

Haqq Aşığı

* Təranə Vahid

Tikmədaşlı Xəstə Qasım o xoşbəxt sənətkarlar-dandır ki, mənəvi dünyasında tükənməz işıq və ilahi eşq fəlsəfəsi daşıyır.

Odur ki, sirlərlə, müəmmalarla dolu Xəstə Qasım bu gün də möcüzə olaraq qalmaqdadır. Tanıdığımız, əslində tanımaq üçün 40 hikmət qapısının 39-nu açsaq belə 40-cı qapının o üzündəki Xəstə Qasım dünyasını dərk etmək qüdrətində deyilik. Sadəcə zaman-zaman Xəstə Qasımın söz aləminə, hikmət qapısına boylanırıq.

Bir əcaib ağac gördüm, kökü bir, budağı üç.
Hər budaqdan altmış çiçək,
yüz səksən budağı üç.
Cəm idi on iki, on üç, altı otuz sərəsər,
Yeddi təbib açar, yumar,
bağçası bir, bağı üç.

Yaddaşlardan-yaddaşlara köçən rəvayətlərə görə, Xəstə Qasım XVIII əsrdə Tehran-Təbriz yolunun kənarında Qarqalan dağının ətəyində yerləşən Tikmədaş kəndində dünyaya gəlib. Doğma kəndində molla məktəbini başa vurandan sonra dövrünün elm mərkəzlərindən olan Ərdəbildə təhsil alıb, Şeyx Səfi mədrəsəsində yaradıcılığa da elə o illərdə başlayıb.

“Xəstə Qasımın Ərdəbil səfəri” dastanına görə, müəllimi ona nə qədər dərs öyrətsə də, Qasım

başə düşmüş, axırda müəllimi onun məktəbdən çıxaracağı ilə hədələyir. Qasımın əli hər yerdən üzülür. O gecə yuxuda Həzrəti Əlini görüb ondan badə alır, bir gecənin içində təriqətin ən yüksək qatlarına çatır.

Xəstə Qasım deyir dəst-rəst oldum,
Şah əlindən badə içib məst oldum,
Sayılı beş gün Şeyx Səfidə bəst oldum,
Onda bəyan oldu dörd kitab mənə.

Xəstə Qasım sonralar 14 il müddətində Qum və Nəcəf şəhərlərində dini təhsil alır. Ömrünün 20 ildən çoxunu elmləri öyrənməyə sərf edir.

Şeyrlərindən bəlli olduğu kimi, Xəstə Qasım Quranı-Kərimi əzbərdən bilməklə yanaşı, müqəddəs kitabı avazla oxuyar, eyni zamanda mahir xəttat olduğuna görə öz xətti ilə Quranın və başqa qiymətli kitabların üzünü köçürürmüş.

Xəstə Qasım deyir qalmadı tabım,
Qızılgültək çəkilibdir gülabım,
Cədvəlkeş Quranım, qırx cild kitabım,
Zərnişanlı qələmdanım necə olsun.

“Xəstə Qasım”, “Biçarə Qasım”, “Molla Qasım” təxəllüsləri ilə şeirlər yazan aşığın “Xəstə” təxəllüsünü götürməsi ilə bağlı da müxtəlif fikirlər söylənməkdədir. Bu fikirlər arasında haqq aşığının özünü eşq xəstəsi adlandırması gümanı da var. Çünki Xəstə Qasım gənc yaşlarından təsəvvüf dairəsinə daxil olmuş, ali həqiqət axtarışına çıxmışdır.

Xəstə Qasımın yaradıcılığı çoxşaxəliliyi ilə seçilir. O, klassik şeir janrlarında - qəzəl, qəsidə, məsnəvi yazmaqla yanaşı, ilk dəfə aşıq ədəbiyyatında “döşləmə” şeir növünün əsasını qoymuş, qoşma-müstəzad, aşıq yaradıcılığında bugünədək məlum olan ilk dodaqdəyməz nümunəsini də elə

o yaratmışdır:

Oxudum Quranı çıxdım Yasinə,
İgid olan ixlas bağlar Yasinə,
Aşiq deyər ya sına,
Namərd boynu ya sına.
Nanəcibə söz demə,
Ya inciye, ya sına.
Qasım ölər, ellər gələr yasına,
Eşidənlər deyər, ay hayıf, hayıf.

Bunlardan əlavə, Xəstə Qasım həm də “əv-
vəl-axır” deyilən şeir-sənət nümunəsini ilk dəfə
bir gəraylısında işlətməmişdir.

Ay ariflər, bir tərlanım uçubdur,
Sağ əlimdən sol əlimə alınca.
Onu tutan xeyrə-bəhrin görməsin,
Mən yazığın naləsi var dalınca.

Ancaq aşiq ədəbiyyatında Xəstə Qasım daha
çox öz ustadnamələri ilə məşhurdur.

Elə bir kişinin tut ətəyindən,
Bil sənə imdadı ol eylər-eylər.
Zərrəcə üstündə olsa nəzəri
Yerdən daş götürsən, ləl eylər-eylər.

Ömrünün çoxunu qütbətdə keçirdiyindən Xəstə
Qasımın yaradıcılığında Vətən həsrətli şeirlərinin
də xüsusi yeri var.

Xəstə Qasım, tamam oldu sözlərim,
Eşq ucundan külə döndü gözlərim,
Qərib yerdə, yad ölkədə gözlərim,
Vətən deyib ağla, ağlar qal indi.

Xəstə Qasımın adı ilə bağlı “Xəstə Qasımın
Dərbənd səfəri”, “Xəstə Qasımın Urmiyə səfəri”
“, “Xəstə Qasımın Dağıstan səfəri” dastanları
günümüzdə qədər gəlib çatmasa da, “Əliyar və
Məsum”, “Camal ilə Abdulla” (Azərbaycanda
yayılmış “Cahan ilə Abdulla”), “Xəstə Qasım və
Mələksima” dastanlarının onun tərəfindən yara-
dıldığı söylənilir.

Xəstə Qasım, kimə qılsın dadını
Canı çıxsın, özü çəksin odunu,
Yaxşı igid yaman etməz adını,
Çünki yaman addan ölüm yaxşıdır.

Xəstə Qasım aşiq ədəbiyyatında elə bir bağdır
ki, ondan sonra gələnlər bu bağın söz güllərini
dərdilər, fikir yükündən yük götürdülər, hikmət
bulağından su içdilər. Bu gün də Xəstə Qasım
dünyası saz-söz sənətimizin ən müqəddəs, toxu-
nulmaz abidələrindəndir. Zaman su kimi rahat,
dəvə karvanı kimi ləngərli, dəyirman daşı kimi
ağır-ağır ötüb keçdikcə də belə olacaq.

حق ایشیغی

ترانه واحد

شعرلریندن بللی اولدوغو کیمی، خسته قاسیم قرآنی-
کریمی ازبردن بیلیمکله یاناشی، مقدس کیتابی آوازلا اوخویار،
عینی زاماندا ماهیر خطاط اولدوغونا گۆره اۆز خطی ایله
قرآنین و باشقا قییمتلی کیتابلارین اوزونو کۆچوررمیش.

خسته قاسیم دئییر قالمادی تابیم،
قیزیل گول تک چکیلیدیر گولاییم،
جدولکش قرآنی، قیرخ جیلد کیتابیم،
زرنیشانلی قلمدانیم نجه اولسون.

“خسته قاسیم”، “بیچاره قاسیم”، “ملا قاسیم” تخلصلی
ایله شعرلر یازان عاشیغین “خسته” تخلصونو گۆتورمه سی
ایله باغلی دا موختلیف فیکیرلر سؤیلنمکده دیر. بو
فیکیرلر آراسیندا حاق آشیغی نین اوزونو عشق خسته سی
آدلاندیرماسی گومانی دا وار. چونکی خسته قاسیم گنج
یاشلاریندان تصوف دایره سینده داخل اولموش، آل حقیقت
آختاریشینا چیخمیشدیر.

خسته قاسیمین یارادیجیلیغی چوخ شاخه لیلیگی ایله
سئچیلیر. او، کلاسیک شعر ژانرلاریندا - غزل، قصیده،
مثنوی یازماقلا یاناشی، ایلک دفعه عاشیق ادبیاتیندا
“دۆشله” شعر نؤعون اساسینی قویموش، قوشما-مستزاد،
عاشیق یارادیجیلیغیندا بوگونه دک معلوم اولان ایلک دوداق
دیمز نمونه سینى ده ائله او یاراتمیشدیر:

اوخودوم قرآنی چیخدیم یاسینه،
ایگید اولان اخلاص باغلار یاسینه،
آشیق دئیر یا سینا،
نامرد بوینو یا سینا،
نانجیه سؤز دئمه،
یا اینجیه، یا سینا.
قاسیم اؤلر، ائللر گلر یاسینا،
آشیدنلر دئیر، آی حاییف، حاییف.

بونلاردان علاوه، خسته قاسیم هم ده “اول-آخیر” دئییلن
شعر-صنعت نمونه سینى ایلک دفعه بیر گرایلیسیندا
ایشلتمیشدیر.

آی عاریفلر، بیر ترلانییم اوچوبدور،
ساغ الیمدن سول الیمه آلینجا.
اونو توتان خئیر و بحرین گۆرمه سین،
من یازیغین ناله سی وار دالینجا.

تیکمه داشلی خسته قاسیم او خوشبخت صنعتکارلارداندیر
کی، معنوی دونیاسیندا توکنمز ایشیق و الهی عشق
فلسفه سی داشیییر.

اودور کی، سیرلره، معمالارلا دولو خسته قاسیم بو گون
ده معجزه اولراق قالماقدادیر. تانیدیغیمیز، اصلینده تانیماق
اوچون ۴۰ حیکمت قاپیسی نین -۳۹ نو آجساق بئله -۴۰ جی
قاپی نین او اوزونده کی خسته قاسیم دونیاسینی درک ائتمک
قدرتینده دئییلیک. ساده جه زامان- زامان خسته قاسیمین
سؤز عالمینه، حیکمت قاپیسینا بویلاتیریق.

بیر عجایب آج گۆردوم،
کۆکو بیر، بوداغی اوچ.
هر بوداقدان آلتیمش چیچک،
یوز سکسن بوداغی اوچ.
جمع ایدی اون ایکی، اون اوچ،
آلتی اوتوز سراسر،
یئددی طبیب آچار، یومار،
باغچاسی بیر، باغی اوچ.

یادداشلاردان-یادداشلار کۆچن روایتلره گۆره، خسته قاسیم
اون سککیز اینجی عصرده تهران-تبریز یولونون کناریندا
قارقالان داغی نین اته یینده یئرلشن تیکمه داش کندينده
دونیا یا گلیب. دوغما کندينده ملا مکتبینی باشا ووراندان
سونرا دؤورونون علم مرکز لریندن اولان اردبیلده تحصیل
آلیب، شیخ صفی مدرسه سینده یارادیجیلیغا دا ائله او ایللرده
باشلاییب.

“خسته قاسیمین اردبیل سفری” داستانینا گۆره، معلمی اونا
نه قدر درس اویرتسه ده، قاسیم باشا دوشمور، آخیردا معلمی
اونون مکتبدن چیخاراجاغی ایله هدله ییر. قاسیمین الی
هر یئردن اوزولور. او گنجه یوخودا حضرتی علی نی گۆروب
اوندان باده آلیر، بیر گنجه نین ایچینده طریقتین ان یوکسک
قاتلارینا چاتیر.

خسته قاسیم دئییر دست- رست اولدوم،
شاه الیندن باده ایچیب مست اولدوم،
سایلی بئش گون شیخ صفی ده بست اولدوم،
اوندا بیان اولدو دؤرد کیتاب منه.

خسته قاسیم سونرالار ۱۴ ایل مدتینده قم و نجف
شهرلرینده دینی تحصیل آلیر. عؤمرونون ۲۰ ایلدن چوخونو
علم لری اویرنمه یه صرف ائدیر.

دا، "علیار و معصوم"، "جمال ایله عبدالله" (آذربایجاندا یایلمیش "جاهان ایله عبدالله")، "خسته قاسیم و ملک سیما" داستانلاری نین اونون طرفیندن یارادیلدیغی سؤیله نیلیر.

آنجاق آشیق ادبیاتیندا خسته قاسیم داها چوخ اؤز اوستادنامه لری ایله مشهوردور.

خسته قاسیم، کیمه قیلسین دادینی
جانى چيخسين، اؤزو چکسين اودونو،
ياخشى ايگيد يامان ائتمز آدینی،
چونكى يامان آدان اولوم ياخشیدی.

ائله بیر کیشی نین توت اته ییندن،
بیل سنه ایمدادی اول ائیلر-ائیلر.
ذره جه اوستونده اولسا نظری
یئردن داش گؤتورسن، لعل ائیلر-ائیلر.

خسته قاسیم عاشیق ادبیاتیندا ائله بیر باغ دیر کی،
اوندان سونرا گلنر بو باغین سؤز گوللرینی دردیلر، فیکیر
یوکوندن یوک گؤتوردولر، حیکمیت بولاغیندان سو ایچدیلر. بو
گون ده خسته قاسیم دونیاسی ساز-سؤز صنعتیمیزین ان
مقدس، توخونولماز عابده لریندندیر. زامان سو کیمی راحت،
دوه کاروانی کیمی لنگرلی، دایرمان داشی کیمی آغیر-آغیر
اؤتوب کئچدیکجه ده بئله اولاجاق.

عومرونون چوخونو غربت ده کئچیردیگیندن خسته
قاسیمین یارادیجیلیغیندا وطن حسرتلی شعرلری نین ده
خصوصی یئری وار.

خسته قاسیم، تامام اولدو سؤز لیریم،
عشق اوجوندان کوله دؤندو گؤز لیریم،
غریب یئرده، یاد اولکده ده گؤز لیریم،
وطن دئییب آغلا، آغلار قال ایندی.

خسته قاسیمین آدی ایله باغلی "خسته قاسیمین دریند
سفری"، "خسته قاسیمین اورمییه سفری"، "خسته قاسیمین
داغیستان سفری" داستانلاری گونوموزه قدر گلیب چاتماسا

Gəlirmi...

❁ Aləmzər Sadıqqızı

Göz yaşım ilə şeir yazım ..
Görüm başıma gəlirmi...
Gülməyə nə var ki, Tanrım,
Ölüm boşuna gəlirmi?

Yaz alınma təzə sətir,
Göz yaşından çiçək bitir,
Nolar məni yerdən götür,
Bilim işinə gəlirmi?

Bir sən sən bir də dörd divar,
Sən istə, ölməyə nə var ...
Ağladım doydum o ki, var,
Gülüm xoşuna gəlirmi?

...gəlirmi...

❁ Ələmzər Sadıq Qızı

Göz yaşım ilə şeir yazım ..
Görüm başıma gəlirmi...
Gülməyə nə var ki, Tanrım,
Ölüm boşuna gəlirmi?

Yaz alınma təzə sətir,
Göz yaşından çiçək bitir,
Nolar məni yerdən götür,
Bilim işinə gəlirmi?

Bir sən sən bir də dörd divar,
Sən istə, ölməyə nə var ...
Ağladım doydum o ki, var,
Gülüm xoşuna gəlirmi?

Saxta Bəylərin Hələbi Atı

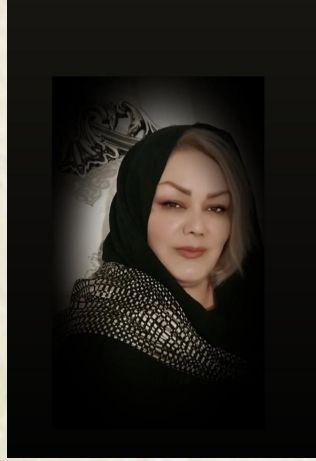
❁ Vəli Qaradağlı

Yəhərlənir saxta bəylərin hələbi atı
Çapır boşluqları
Göyün oyun- oyunçaq gurultuları
Havanın gün çıraqların sindirir
səpilir yerə
İşıqların çiğirti toxumu
Yer qaranlığın itildir
topraq tıkanın
Adam nifrətin
Dünya başsız sibilləri əkir
Zaman güllələyir
Qanayır şeirlərimin çılpaq səfhələri
Qırıq- qırıq səslərin
Yamayıram dəftərimin yarasına...

ساختا بی لرین حلبی آتی

❁ ولی قاراداغلی

یەهرلە نیر ساختا بی لرین حلبی آتی
چاپیر بوشلوقلاری
گۆیون اویون اویونچاق گورولتولاری
ھاوانین گون چیراق لارین سیندیریر
سپیلیر یئرە
ایشیق لارین چیغیرتی توخومو
یئر قارانلیغین ایتیلدیر
توپراق تیکانین
آدام نیفرتین
دونیا باش سیز سیبل لری اکیر
زامان گوللە لە ییر
قاناییر شعرلریمین چیلپاق صفحەلری
قیریق - قیریق سس لرین
یاماییرام دفتیریمین یاراسینا...

Qəzəl

* Həmidə Eyvəzi

Urmuyam, sirrili dağ qamətindəyəm arazım
Urmuyam, şanlı bir el qidmətindəyəm arazım

Canı candan ayıran həsrətə adlandı adın
Ayrılan el obamın həsrətindəyəm arazım

Gəl vusal çeşməsi, canan əlini ver əlimə
Şəhryarım kimi, yar fərqləndəyəm arazım

Qoca şərqin boğazında qəhər olmuş fəğanam
Boğulan həq səsinin, xəlvətindəyəm arazım

Göz tikib torpağıma yad necə meydan oxuyur
O yetərsiz xəyalın, həyrətindəyəm arazım

Yolunu bircə dəfə, sal bizə sarı nə olar
Quruyan can gölümün, mehnətindəyəm arazım

Cam cəm bəsləmişəm yeddi min il sinəmdə
Ama öz torpağımın qurbətindəyəm arazım

Bu ağır qəflətimizdən, ucalıb alçaqlar
Dağ olan daş qayanın bədətindəyəm arazım

Ərdəbil ustadının dərslərini almış qəzələm
Sankı "Asim" sözünün heybətindəyəm arazım

"Özünü qeyrə satan mahnısında gəzmə məni
Sazın sözündə aşiq söhbətindəyəm arazım"

1- Sön beyit Ərdəbil şairi olan ustad Asimdəndir.

غزل

* حمیدہ عیوضی

اورمویام، سیریلی داغ قامتیندەیم آرازیم
اورمویام، شانلی بیر ائل قەمتیندەیم آرازیم

جانى جاندان آيیران حەسرەتە آدلاندی آدین
آیریلان ائل اوبامین حەسرەتیندەیم آرازیم

گل وصال چەشمەسى، جانان الینی وئەر الیمە
شەھریاریم کیمی، یار فەرقتیندەیم آرازیم

قوجا شەرقین بوغازیندا قەھر اۆلموش فەغانام
بوغولان حق سەسینین خلوتیندەیم آرازیم

گۆز تیکیب تورپاğıما یاد نەجە میدان اوخویور
او ییتەرسیز خیالین، حەیرەتیندەیم آرازیم

یولونو بیرجە دفعە، سال بیزە ساری نە اولار
قورویان جان گۆلۈمۈن، مەھنەتیندەیم آرازیم

جام جەم بەسلەمیشەم یەددی مین ایل سینەمدە
اما اۆز تورپاğıمین غەربتیندەیم آرازیم

بو آغیر غەفلەتیمیزدن اوجالیب آلقاق لار
داغ اولان داش قایانین بەدەتیندەیم آرازیم

اردبیل اوستادی نین دەرسلرینی آلمیش غەزەل
سانکی «عاصم» سۆزونون هەیبتیندەیم آرازیم

«اۆزونو غەیرە ساتان ماھنە سیندا گەزمە منی
سازین سۆزۈندە عاشیق سەھبەتیندەیم آرازیم»¹

۱- سون بیت اردبیل شاعیری اولان اوستاد عاصم دیر.